

แนวทางการปฏิบัติ

เกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการศึกษา

งานวัดและประเมินผลการศึกษา
กลุ่มบริหารงานวิชาการ

โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
121 หมู่ 12 ถ.นิตโย ตำบลสว่างแดนดิน
อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

บทนำ

จุดมุ่งหมายของการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนต้องอยู่บนจุดมุ่งหมายพื้นฐานสองประการ ประการแรก คือ การวัดและประเมินผลเพื่อพัฒนาผู้เรียน โดยเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับผลการเรียนและการเรียนรู้ของผู้เรียนในระหว่างการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง บันทึก วิเคราะห์ แปลความหมายข้อมูล แล้วนำมาใช้ในการส่งเสริมหรือปรับปรุงแก้ไขการเรียนรู้ของผู้เรียนและการสอนของครู การวัดและประเมินผลกับการสอนจึงเป็นเรื่องที่สัมพันธ์กัน หากขาดสิ่งหนึ่งสิ่งใดการเรียนการสอนก็ขาดประสิทธิภาพ การประเมินระหว่างการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาการเรียนรู้เป็นการวัดและประเมินผลเพื่อการพัฒนา (Formative Assessment) ที่เกิดขึ้น ในห้องเรียนทุกวัน เป็นการประเมินเพื่อให้รู้จุดเด่น จุดที่ต้องปรับปรุง จึงเป็นข้อมูลเพื่อใช้ในการพัฒนา ในการเก็บข้อมูล ผู้สอนต้องใช้วิธีการและเครื่องมือการประเมินที่หลากหลาย เช่น การสังเกต การซักถาม การระดมความคิดเห็น เพื่อให้ได้มิติข้อมูลของประเด็นที่กำหนด การใช้แฟ้มสะสมงาน การใช้ภาระงานที่เน้น การปฏิบัติ การประเมินความรู้อื่นๆ การให้ผู้เรียนประเมินตนเอง การให้เพื่อนประเมินเพื่อน และการใช้เกณฑ์ การให้คะแนน (Rubrics) สิ่งสำคัญที่สุดในการประเมินเพื่อพัฒนา คือ การให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียนใน ลักษณะคำแนะนำที่เชื่อมโยงความรู้อื่นๆกับความรู้ใหม่ทำให้การเรียนรู้พอกพูน แก้ไขความคิด ความเข้าใจเดิม ที่ไม่ถูกต้อง ตลอดจนการให้ผู้เรียนสามารถตั้งเป้าหมายและพัฒนาตนเองได้

จุดมุ่งหมายประการที่สอง คือ การวัดและประเมินผลเพื่อตัดสินผลการเรียน เป็นการประเมิน สรุปผล การเรียนรู้ (Summative Assessment) ซึ่งมีหลายระดับ ได้แก่ เมื่อเรียนจบหน่วยการเรียนรู้จบรายวิชา เพื่อตัดสินให้คะแนน หรือให้ระดับผลการเรียน ให้การรับรองความรู้ความสามารถของผู้เรียนว่าผ่านรายวิชาหรือไม่ ควรได้รับการเลื่อนชั้นหรือไม่ หรือสามารถจบหลักสูตรหรือไม่ในการประเมินเพื่อตัดสินผลการเรียนที่ดี ต้องให้โอกาสผู้เรียนแสดงความรู้ความสามารถด้วยวิธีการที่หลากหลายและพิจารณาตัดสินบนพื้นฐานของ เกณฑ์ผลการปฏิบัติมากกว่าใช้เปรียบเทียบระหว่างผู้เรียน

การกำกับดูแลคุณภาพการศึกษา

การจัดการศึกษาในปัจจุบันนอกจากให้ทั่วถึงแล้วยังมุ่งเน้นคุณภาพด้วย ผู้ปกครอง สังคม และรัฐ ต้องการเห็นหลักฐานอันเป็นผลมาจากการจัดการศึกษา นั่นคือ คุณภาพของผู้เรียนที่เป็นไปตามมาตรฐานของหลักสูตร หน่วยงานที่รับผิดชอบนับตั้งแต่สถานศึกษา ต้นสังกัด หน่วยงานระดับชาติที่ได้รับมอบหมาย จึงมีบทบาทหน้าที่ในการตรวจสอบคุณภาพผู้เรียนตามความคาดหวังของหลักสูตร ดังนั้น หลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ จึงกำหนดให้มีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ใน ๔ ระดับ ได้แก่ ระดับชั้นเรียน ระดับสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษา และระดับชาติ ทุกระดับมีเจตนารมณ์เช่นเดียวกัน คือ ตรวจสอบความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อนำผลการประเมินมาใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

การจัดทำระเบียบวาทะด้วยการวัดและประเมินผลการเรียนของสถานศึกษา

ระเบียบว่าด้วยการวัดและประเมินผลการเรียนของสถานศึกษาเป็นกรอบภาระงานและแนวปฏิบัติ ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ซึ่งจะต้องเชื่อมโยงกับการเรียนรู้เป็นกระบวนการเดียวกัน สารของ ระเบียบดังกล่าวกำหนดบนพื้นฐานของนโยบายด้านการเรียนการสอนและการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ตามหลักสูตรสถานศึกษา หลักการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักวิชา หลักเกณฑ์การวัดและประเมิน

ผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ กฎระเบียบที่เกี่ยวข้องและ
แนวปฏิบัติที่สถานศึกษากำหนดเพิ่มเติม อันจะสะท้อนคุณภาพและมาตรฐานการปฏิบัติงานของสถานศึกษา
ที่จะช่วยสร้างความมั่นใจในกระบวนการดำเนินงานและสร้างความเชื่อมั่นแก่สังคม ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนา
ผู้เรียนให้มีคุณภาพตามเป้าหมายการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ กำหนดว่า การวัดและประเมินผล
การเรียนรู้เป็นกระบวนการพัฒนาปรับปรุงการเรียนรู้ของผู้เรียน และตัดสินว่าผู้เรียนมีความรู้ ทักษะ
ความสามารถ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ อันเป็นผลมาจากการเรียนการสอนบรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้
ตัวชี้วัดในระดับใด สามารถที่จะได้รับการเลื่อนชั้นหรือจบการศึกษาได้หรือไม่ สถานศึกษาในฐานะผู้รับผิดชอบ
จัดการศึกษา จะต้องจัดทำระเบียบว่าด้วยการวัดและประเมินผลการเรียนของสถานศึกษาให้สอดคล้องและ
เป็นไป ตามหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติที่เป็นข้อกำหนดของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน
พุทธศักราช ๒๕๕๑ โดยควรมีสาระต่อไปนี้เป็นอย่างน้อย

๑. หลักการดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของสถานศึกษา
๒. การตัดสินผลการเรียน
๓. การให้ระดับผลการเรียน
๔. การรายงานผลการเรียน
๕. เกณฑ์การจบการศึกษา
๖. เอกสารหลักฐานการศึกษา
๗. การเทียบโอนผลการเรียน

การจัดการระบบงานวัดและประเมินผลการเรียน

การจัดการระบบงานวัดและประเมินผลการเรียนของสถานศึกษา ครอบคลุมงาน ๒ ส่วน ได้แก่
งานวัดผล และงานทะเบียน

งานวัดผล มีหน้าที่รับผิดชอบการดำเนินงานวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับ
การวัดและประเมินผลเรียนรู้กับผู้สอนและผู้เรียน ตลอดจนดำเนินการเกี่ยวกับการสร้างเสริมความเข้มแข็ง
ในเทคนิควิธีการวัดและประเมินผลเรียนรู้ให้บุคลากรของสถานศึกษา

งานทะเบียน มีหน้าที่รับผิดชอบด้านเอกสารหลักฐานการศึกษา เอกสารการประเมินผล การจัดทำ
จัดเก็บ และการออกเอกสารหลักฐานการศึกษาอย่างเป็นระบบ

แนวปฏิบัติการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ของโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

เกณฑ์การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

๑. การตัดสินผลการเรียน

๑.๑ การตัดสินผลการเรียน

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ กำหนดหลักเกณฑ์การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เพื่อตัดสินผลการเรียนของผู้เรียน ดังนี้

๑) ตัดสินผลการเรียนเป็นรายวิชา ผู้เรียนต้องมีเวลาเรียนตลอดภาคเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ ของเวลาเรียนทั้งหมดในรายวิชานั้น ๆ

๒) ผู้เรียนต้องได้รับการประเมินทุกตัวชี้วัดและผ่านตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

๓) ผู้เรียนต้องได้รับการตัดสินผลการเรียนทุกรายวิชา

๔) ผู้เรียนต้องได้รับการประเมินและมีผลการประเมินผ่านตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนดในการอ่าน คิทธิวิเคราะห์ และเขียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ ผู้สอนต้องตรวจสอบความรู้ความสามารถ ที่แสดงพัฒนาการของผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง อีกทั้งต้องสร้างให้ผู้เรียนรับผิดชอบการเรียนรู้ของตน ด้วยการตรวจสอบความก้าวหน้าในการเรียนของตนเองอย่างสม่ำเสมอเช่นกัน ตัวชี้วัดซึ่งมีความสำคัญในการ นำมาใช้ออกแบบหน่วยการเรียนรู้ยังเป็นแนวทางสำหรับผู้สอนและผู้เรียนใช้ในการตรวจสอบย้อนกลับ ว่าผู้เรียนเกิดการเรียนรู้หรือยัง การประเมินในชั้นเรียนซึ่งต้องอาศัยทั้งการประเมินเพื่อการพัฒนาและการประเมิน เพื่อสรุปการเรียนรู้จะเป็นเครื่องมือสำคัญในการตรวจสอบความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของผู้เรียน สถานศึกษาโดยผู้สอนกำหนดเกณฑ์ที่ยอมรับได้ในการผ่านตัวชี้วัดทุกตัวให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา กล่าวคือ ให้ท้าทายการเรียนรู้ ไม่ยากหรือง่ายเกินไป เพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการประเมินว่าสิ่งที่ผู้เรียนรู้ เข้าใจ ทำได้นั้น เป็นที่น่าพอใจ บรรลุตามเกณฑ์ที่ยอมรับได้ หากยังไม่บรรลุจะต้องหาวิธีการช่วยเหลือ เพื่อให้ผู้เรียน ได้รับการพัฒนาสูงสุด การกำหนดเกณฑ์นี้ผู้สอนสามารถให้ผู้เรียนร่วมกำหนดด้วยได้ เพื่อให้เกิดความรับผิดชอบ ร่วมกันและสร้างแรงจูงใจในการเรียน การประเมินเพื่อการพัฒนาส่วนมากเป็นการประเมินอย่างไม่เป็นทางการ เช่น สังเกต หรือซักถาม หรือการทดสอบย่อย ในการประเมินเพื่อพัฒนานี้ ควรให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนา จนผ่านเกณฑ์ที่ยอมรับได้ ผู้เรียนแต่ละคนอาจใช้เวลาเรียนและวิธีการเรียนที่แตกต่างกัน ฉะนั้น ผู้สอน ควรนำข้อมูลที่ได้มาใช้ปรับวิธีการสอนเพื่อให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาเต็มศักยภาพ อันจะนำไปสู่การบรรลุ มาตรฐานการเรียนรู้ในท้ายที่สุดอย่างมีคุณภาพ การประเมินเพื่อการพัฒนาจึงไม่จำเป็นต้องตัดสินให้คะแนน เสมอไป การตัดสินให้คะแนนหรือให้เป็นระดับคุณภาพควรดำเนินการโดยใช้การประเมินสรุปผลรวม เมื่อจบหน่วยการเรียนรู้และจบรายวิชา

การตัดสินผลการเรียน ตัดสินเป็นรายวิชา โดยใช้ผลการประเมินระหว่างภาคและปลายภาค ตามสัดส่วนที่สถานศึกษากำหนด ทุกรายวิชาต้องได้รับการตัดสินและให้ระดับผลการเรียน ทั้งนี้ ผู้เรียนต้องผ่าน ทุกรายวิชาพื้นฐาน

๒. การให้ระดับผลการเรียน

การตัดสินเพื่อให้ระดับผลการเรียนรายวิชาของกลุ่มสาระการเรียนรู้ ให้ใช้ตัวเลข แสดงระดับผลการเรียนเป็น ๘ ระดับ

การตัดสินผลการเรียนสำหรับมัธยมศึกษาตอนปลาย ใช้ตัวเลขแสดงระดับผลการเรียน เป็น ๘ ระดับ แนวการให้ระดับ ผลการเรียน ๘ ระดับ และความหมายของแต่ละระดับดังแสดงในตาราง ดังนี้

ช่วงคะแนนเป็นร้อยละ	ความหมาย	ระดับผลการเรียน
๘๐ - ๑๐๐	ผลการเรียนดีเยี่ยม	๔
๗๕ - ๗๙	ผลการเรียนดีมาก	๓.๕
๗๐ - ๗๔	ผลการเรียนดี	๓
๖๕ - ๖๙	ผลการเรียนค่อนข้างดี	๒.๕
๖๐ - ๖๔	ผลการเรียนน่าพอใจ	๒
๕๕ - ๕๙	ผลการเรียนพอใช้	๑.๕
๕๐ - ๕๔	ผลการเรียนผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำ	๑
๐ - ๔๙	ผลการเรียนต่ำกว่าเกณฑ์	๐

ในกรณีที่ไม่สามารถให้ระดับผลการเรียนเป็น ๘ ระดับได้ ให้ใช้ตัวอักษรระบุเงื่อนไข ของผลการเรียน ดังนี้

“มส” หมายถึง ผู้เรียนไม่มีสิทธิเข้ารับการวัดผลปลายภาคเรียน เนื่องจากผู้เรียน มีเวลาเรียนไม่ถึงร้อยละ ๘๐ ของเวลาเรียนในแต่ละรายวิชา และไม่ได้รับการผ่อนผันให้เข้ารับการวัดผล ปลายภาคเรียน

“ร” หมายถึง รอกการตัดสินและยังตัดสินผลการเรียนไม่ได้ เนื่องจากผู้เรียนไม่มีข้อมูล ผลการเรียนรายวิชานั้นครบถ้วน ได้แก่ ไม่ได้วัดผลระหว่างภาคเรียน/ปลายภาคเรียน ไม่ได้ส่งงานที่มอบหมาย ให้ทำ ซึ่งงานนั้นเป็นส่วนหนึ่งของการตัดสินผลการเรียน หรือมีเหตุสุดวิสัยที่ทำให้ประเมินผลการเรียนไม่ได้ การประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์นั้น ให้ผลการประเมินเป็นผ่านและไม่ผ่าน กรณีที่ผ่านให้ระดับผลการประเมินเป็นดีเยี่ยม ดี และผ่าน

๑) ในการสรุปผลการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน เพื่อการเลื่อนชั้น และ จบการศึกษา กำหนดเกณฑ์การตัดสินเป็น ๔ ระดับ และความหมายของแต่ละระดับ ดังนี้

ดีเยี่ยม	หมายถึง	มีผลงานที่แสดงถึงความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนที่มีคุณภาพดีเลิศอยู่เสมอ
ดี	หมายถึง	มีผลงานที่แสดงถึงความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนที่มีคุณภาพเป็นที่ยอมรับ
ผ่าน	หมายถึง	มีผลงานที่แสดงถึงความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนที่มีคุณภาพเป็นที่ยอมรับ แต่ยังมีข้อบกพร่อง บางประการ
ไม่ผ่าน	หมายถึง	ไม่มีผลงานที่แสดงถึงความสามารถในการอ่านคิด วิเคราะห์และเขียน หรือถ้ามีผลงาน ผลงานนั้นยังมี ข้อบกพร่องที่ต้องได้รับการปรับปรุงแก้ไขหลายประการ

๒) ในการสรุปผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์รวมทุกคุณลักษณะ เพื่อการเลื่อนชั้นและจบการศึกษา กำหนดเกณฑ์การตัดสินเป็น ๔ ระดับ และความหมายของแต่ละระดับ ดังนี้

ดีเยี่ยม	หมายถึง	ผู้เรียนปฏิบัติตามคุณลักษณะจนเป็นนิสัยและนำไปใช้ในชีวิตประจำวันเพื่อประโยชน์สุขของตนเองและสังคม โดยพิจารณาจากผลการประเมินระดับดีเยี่ยม จำนวน ๕ - ๘ คุณลักษณะ และไม่มีคุณลักษณะใดได้ผลการประเมิน ต่ำกว่าระดับดี
ดี	หมายถึง	ผู้เรียนมีคุณลักษณะในการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ เพื่อให้เป็นการยอมรับของสังคม โดยพิจารณาจาก ๑. ได้ผลการประเมินระดับดีเยี่ยม จำนวน ๑ - ๔ คุณลักษณะ และไม่มีคุณลักษณะใดได้ผลการประเมิน ต่ำกว่า ระดับดี หรือ ๒. ได้ผลการประเมินระดับดีทั้ง ๔ คุณลักษณะ หรือ ๓. ได้ผลการประเมินตั้งแต่ระดับดีขึ้นไป จำนวน ๕ - ๗ คุณลักษณะ และมีบางคุณลักษณะได้ผลการประเมิน ระดับผ่าน
ผ่าน	หมายถึง	ผู้เรียนรับรู้และปฏิบัติตามกฎเกณฑ์และเงื่อนไขที่สถานศึกษากำหนด โดยพิจารณาจาก ๑. ได้ผลการประเมินระดับผ่านทั้ง ๘ คุณลักษณะ หรือ ๒. ได้ผลการประเมินตั้งแต่ระดับดีขึ้นไป จำนวน ๑ - ๔ คุณลักษณะ และคุณลักษณะที่เหลือได้ผลการประเมิน ระดับผ่าน
ไม่ผ่าน	หมายถึง	ผู้เรียนรับรู้และปฏิบัติได้ไม่ครบตามกฎเกณฑ์และเงื่อนไขที่สถานศึกษากำหนด โดยพิจารณาจากผลการประเมิน ระดับไม่ผ่าน ตั้งแต่ ๑ คุณลักษณะ

การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จะต้องพิจารณาทั้งเวลาการเข้าร่วมกิจกรรม การปฏิบัติ กิจกรรม และผลงานของผู้เรียนตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด และให้ผลการประเมินเป็นผ่าน และไม่ผ่าน

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน มี ๓ ลักษณะ คือ

- ๑) กิจกรรมแนะแนว
- ๒) กิจกรรมนักเรียน ซึ่งประกอบด้วย
 - (๑) กิจกรรมนักศึกษาวิชาทหาร
 - (๒) กิจกรรมชุมนุม
- ๓) กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์

ให้ใช้ตัวอักษรแสดงผลการประเมิน ดังนี้

- “ผ” หมายถึง ผู้เรียนมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ปฏิบัติกิจกรรมและมีผลงานตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด
- “มผ” หมายถึง ผู้เรียนมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ปฏิบัติกิจกรรมและมีผลงานไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

๓. การเปลี่ยนผลการเรียน

๓.๑ การเปลี่ยนผลการเรียน “๐”

สถานศึกษาจัดให้มีการสอนซ่อมเสริมในมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัดที่ผู้เรียนสอบไม่ผ่านก่อน แล้วจึงสอบแก้ตัวได้ไม่เกิน ๒ ครั้ง ถ้าผู้เรียนไม่ดำเนินการสอบแก้ตัวตามระยะเวลาที่สถานศึกษากำหนด สถานศึกษาจะพิจารณาขยายเวลาออกไปอีก ๑ ภาคเรียน สำหรับภาคเรียนที่ ๒ ต้องดำเนินการให้เสร็จสิ้นภายในปีการศึกษานั้น

การสอบแก้ตัวให้ได้ระดับผลการเรียนไม่เกิน “๑”

ถ้าสอบแก้ตัว ๒ ครั้งแล้ว ยังได้ระดับผลการเรียน “๐” อีก สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการเกี่ยวกับการเปลี่ยนผลการเรียนของผู้เรียน โดยปฏิบัติดังนี้

๑) ถ้าเป็นรายวิชาพื้นฐาน ให้เรียนรายวิชานั้น

๒) ถ้าเป็นรายวิชาเพิ่มเติม ให้เรียนซ้ำหรือเปลี่ยนรายวิชาเรียนใหม่ ทั้งนี้

อยู่ในดุลยพินิจของสถานศึกษา

ในกรณีที่เปลี่ยนรายวิชาเรียนใหม่ ให้หมายเหตุในระเบียนแสดงผลการเรียนว่าเรียนแทนรายวิชาใด

๓.๒ การเปลี่ยนผลการเรียน “ร”

การเปลี่ยนผลการเรียน “ร” ให้ดำเนินการดังนี้

ให้ผู้เรียนดำเนินการแก้ไข “ร” ตามสาเหตุ เมื่อผู้เรียนแก้ไขปัญหาเสร็จแล้ว ให้ได้ระดับผลการเรียนตามปกติ (ตั้งแต่ ๐ - ๔)

ถ้าผู้เรียนไม่ดำเนินการแก้ไข “ร” กรณีที่ส่งงานไม่ครบ แต่มีผลการประเมิน ระหว่างภาคเรียนและปลายภาค ให้ผู้สอนนำข้อมูลที่มีอยู่ตัดสินผลการเรียน ยกเว้นมีเหตุสุดวิสัย อยู่ในดุลยพินิจของสถานศึกษาที่จะขยายเวลาการแก้ “ร” ออกไปอีกไม่เกิน ๑ ภาคเรียน สำหรับภาคเรียนที่ ๒ ต้องดำเนินการให้เสร็จสิ้นภายในปีการศึกษานั้น เมื่อพ้นกำหนดนี้แล้วให้เรียนซ้ำ หากผลการเรียนเป็น “๐” ให้ดำเนินการแก้ไขตามหลักเกณฑ์

๓.๓ การเปลี่ยนผลการเรียน “มส”

การเปลี่ยนผลการเรียน “มส” มี ๒ กรณี ดังนี้

๑) กรณีผู้เรียนได้ผลการเรียน “มส” เพราะมีเวลาเรียนไม่ถึงร้อยละ ๘๐ แต่มีเวลาเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ ๖๐ ของเวลาเรียนในรายวิชานั้นให้สถานศึกษาจัดให้เรียนเพิ่มเติมโดยใช้ชั่วโมงสอนซ่อมเสริม หรือใช้เวลาว่าง หรือใช้วันหยุด หรือมอบหมายงานให้ทำ จนมีเวลาเรียนครบตามที่กำหนดไว้สำหรับรายวิชานั้น แล้วจึงให้วัดผลปลายภาคเป็นกรณีพิเศษ ผลการแก้ “มส” ให้ได้ระดับผลการเรียนไม่เกิน “๑” การแก้ “มส” กรณีนี้ให้กระทำให้เสร็จสิ้นภายในปีการศึกษานั้นถ้าผู้เรียนไม่มาดำเนินการแก้ “มส” ตามระยะเวลา ที่กำหนดไว้ให้เรียนซ้ำ ยกเว้นมีเหตุสุดวิสัย อยู่ในดุลยพินิจของสถานศึกษาที่จะขยายเวลาการแก้ “มส” ออกไปอีกไม่เกิน ๑ ภาคเรียน แต่เมื่อพ้นกำหนดนี้แล้ว ให้ปฏิบัติดังนี้

(๑) ถ้าเป็นรายวิชาพื้นฐานให้เรียนรายวิชานั้น

(๒) ถ้าเป็นรายวิชาเพิ่มเติมอยู่ในดุลยพินิจของสถานศึกษา ให้เรียนซ้ำ หรือเปลี่ยนรายวิชาเรียนใหม่

๒) กรณีผู้เรียนได้ผลการเรียน “มส” เพราะมีเวลาเรียนน้อยกว่าร้อยละ ๖๐ ของเวลาเรียนทั้งหมด ให้สถานศึกษาดำเนินการดังนี้

(๑) ถ้าเป็นรายวิชาพื้นฐาน ให้เรียนรายวิชานั้น

(๒) ถ้าเป็นรายวิชาเพิ่มเติม อยู่ในดุลยพินิจของสถานศึกษา ให้เรียนซ้ำ หรือเปลี่ยนรายวิชาเรียนใหม่

ในกรณีที่เปลี่ยนรายวิชาเรียนใหม่ให้หมายเหตุในระเบียบแสดงผลการเรียน ว่าเรียนแทนรายวิชาใด

การเรียนซ้ำรายวิชา ผู้เรียนที่ได้รับการสอนซ่อมเสริมและสอบแก้ตัว ๒ ครั้งแล้ว ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน ให้เรียนรายวิชานั้น ทั้งนี้ อยู่ในดุลยพินิจของสถานศึกษาในการ จัดให้เรียนซ้ำในช่วงใดช่วงหนึ่งที่สถานศึกษาเห็นว่าเหมาะสม เช่น พักกลางวัน วันหยุด ชั่วโมงว่างหลังเลิกเรียน ภาคฤดูร้อน เป็นต้น

ในกรณีภาคเรียนที่ ๒ หากผู้เรียนยังมีผลการเรียน “๐” “ร” “มส” ให้ดำเนินการให้เสร็จสิ้นก่อนเปิดเรียนปีการศึกษาถัดไป สถานศึกษาอาจเปิดการเรียนการสอนในภาคฤดูร้อน เพื่อแก้ไขผลการเรียนของผู้เรียนได้ ทั้งนี้ หากสถานศึกษาให้ไม่สามารถดำเนินการเปิดสอนภาคฤดูร้อนได้ ให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา/ต้นสังกัดเป็นผู้พิจารณาประสานงานให้มีการดำเนินการเรียนการสอน ในภาคฤดูร้อนเพื่อแก้ไขผลการเรียนของผู้เรียน

๓.๔ การเปลี่ยนผล “มผ”

กรณีที่ผู้เรียนได้ผล “มผ” สถานศึกษาจัดซ่อมเสริมให้ผู้เรียนทำกิจกรรม ในส่วนที่ผู้เรียนไม่ได้เข้าร่วมหรือไม่ได้ทำจนครบถ้วน แล้วจึงเปลี่ยนผลจาก “มผ” เป็น “ผ” ได้ ทั้งนี้ ดำเนินการให้เสร็จสิ้นภายในภาคเรียนนั้น ๆ ยกเว้นมีเหตุสุดวิสัยอยู่ในดุลยพินิจของสถานศึกษาที่จะพิจารณาขยายเวลาออกไปอีกไม่เกิน ๑ ภาคเรียน สำหรับภาคเรียนที่ ๒ ต้องดำเนินการให้เสร็จสิ้นภายในปีการศึกษานั้น

๔. การเลื่อนชั้น

เมื่อสิ้นปีการศึกษา ผู้เรียนจะได้รับการเลื่อนชั้น เมื่อมีคุณสมบัติตามเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

๔.๑ รายวิชาพื้นฐานและรายวิชาเพิ่มเติมได้รับการตัดสินผลการเรียนผ่านตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

๔.๒ ผู้เรียนต้องได้รับการประเมินและมีผลการประเมินผ่านตามเกณฑ์ที่สถานศึกษา กำหนดในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

๔.๓ ระดับผลการเรียนเฉลี่ยในปีการศึกษานั้นควรได้ไม่ต่ำกว่า ๑.๐๐

ทั้งนี้ รายวิชาใดที่ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน สถานศึกษาสามารถซ่อมเสริมผู้เรียนให้ได้รับการแก้ไขในภาคเรียนถัดไป ทั้งนี้สำหรับภาคเรียนที่ ๒ ต้องดำเนินการให้เสร็จสิ้นภายในปีการศึกษานั้น

๕. การสอนซ่อมเสริม

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ กำหนดให้สถานศึกษา จัดสอนซ่อมเสริมเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนเต็มตามศักยภาพ

การสอนซ่อมเสริม เป็นการสอนเพื่อแก้ไขข้อบกพร่อง กรณีที่ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะ กระบวนการ หรือเจตคติ/คุณลักษณะ ไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด สถานศึกษาจัดสอน

ซ่อมเสริมเป็นกรณีพิเศษนอกเหนือไปจากการสอนตามปกติ เพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนสามารถบรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดที่กำหนดไว้เป็นการให้โอกาสแก่ผู้เรียนได้เรียนรู้และพัฒนา โดยจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย และตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล การสอนซ่อมเสริมสามารถดำเนินการได้ในกรณีดังต่อไปนี้

- ๑) ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะพื้นฐานไม่เพียงพอที่จะศึกษาในแต่ละรายวิชานั้น ควรจัดการสอนซ่อมเสริม ปรับความรู้ ทักษะพื้นฐาน
 - ๒) ผู้เรียนไม่สามารถแสดงความรู้ ทักษะ กระบวนการ หรือเจตคติ/คุณลักษณะ ที่กำหนดไว้ตามมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัดในการประเมินผลระหว่างเรียน
 - ๓) ผู้เรียนที่ได้ระดับผลการเรียน “๐” ให้จัดการสอนซ่อมเสริมก่อนสอบแก้ตัว
 - ๔) กรณีผู้เรียนมีผลการเรียนไม่ผ่าน สามารถจัดสอนซ่อมเสริมในภาคฤดูร้อนเพื่อแก้ไขผลการเรียน ทั้งนี้ อยู่ในดุลยพินิจของสถานศึกษา
๖. เกณฑ์การจบระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
- ๑) ผู้เรียนเรียนรายวิชาพื้นฐานและเพิ่มเติม โดยเป็นรายวิชาพื้นฐาน ๔๑ หน่วยกิต และรายวิชาเพิ่มเติมตามที่สถานศึกษากำหนด
 - ๒) ผู้เรียนต้องได้หน่วยกิตตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า ๗๗ หน่วยกิต โดยเป็น รายวิชาพื้นฐาน ๔๑ หน่วยกิต และรายวิชาเพิ่มเติมไม่น้อยกว่า ๓๖ หน่วยกิต
 - ๓) ผู้เรียนมีผลการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนในระดับผ่านเกณฑ์ การประเมินตามที่สถานศึกษากำหนด
 - ๔) ผู้เรียนมีผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในระดับผ่านเกณฑ์การประเมิน ตามที่สถานศึกษากำหนด
 - ๕) ผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์การประเมิน ตามที่สถานศึกษากำหนด

การเทียบโอนผลการเรียน

สถานศึกษาสามารถเทียบโอนผลการเรียนของผู้เรียนจากสถานศึกษาได้ในกรณีต่าง ๆ ได้แก่ การย้ายสถานศึกษา การเปลี่ยนรูปแบบการศึกษา การย้ายหลักสูตร การออกกลางคัน และการขอกลับเข้ารับการศึกษาต่อ การศึกษาจากต่างประเทศและขอเข้าศึกษาต่อในประเทศ นอกจากนี้ ยังสามารถเทียบโอนความรู้ ทักษะ ประสบการณ์จากแหล่งการเรียนรู้อื่น ๆ เช่น สถานประกอบการ สถาบันทางศาสนา สถาบันการฝึกอบรมอาชีพ การจัดการศึกษาโดยครอบครัว เป็นต้น

การเทียบโอนผลการเรียนควรดำเนินการในช่วงก่อนเปิดภาคเรียน หรือต้นภาคเรียนที่สถานศึกษารับผู้ขอเทียบโอนเป็นผู้เรียน ทั้งนี้ ผู้เรียนที่ได้รับการเทียบโอนผลการเรียนต้องศึกษาต่อเนื่องในสถานศึกษาที่รับเทียบโอนอย่างน้อย ๑ ภาคเรียน โดยสถานศึกษาที่รับการเทียบโอนควรกำหนดรายวิชา จำนวนหน่วยกิตที่จะรับเทียบโอนตามความเหมาะสม

การพิจารณาการเทียบโอน สามารถดำเนินการได้ดังนี้

๑. พิจารณาจากหลักฐานการศึกษาและเอกสารอื่น ๆ ที่ให้ข้อมูลแสดงความรู้ความสามารถของผู้เรียน
๒. พิจารณาจากความรู้ความสามารถของผู้เรียน โดยการทดสอบด้วยวิธีการต่าง ๆ ทั้งภาคความรู้ และภาคปฏิบัติ

๓. พิจารณาจากความสามารถและการปฏิบัติในสภาพจริง

การเทียบโอนผลการเรียนให้ดำเนินการในรูปของคณะกรรมการการเทียบโอนจำนวน ไม่น้อยกว่า ๓ คน แต่ไม่ควรเกิน ๕ คน โดยมีแนวทางในการเทียบโอน ดังนี้

๑) กรณีผู้ขอเทียบโอนมีผลการเรียนมาจากหลักสูตรอื่น ให้นำรายวิชาหรือหน่วยกิตที่มี มาตรฐาน การเรียนรู้/ตัวชี้วัด/ผลการเรียนรู้/จุดประสงค์/เนื้อหาที่สอดคล้องกันไม่น้อยกว่าร้อยละ ๖๐ มาเทียบโอน ผลการเรียน และพิจารณาให้ระดับผลการเรียนให้สอดคล้องกับหลักสูตรที่รับเทียบโอน

๒) กรณีการเทียบโอนความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ ให้พิจารณาจากเอกสารหลักฐาน (ถ้ามี) โดยให้มีการประเมินด้วยเครื่องมือที่หลากหลาย และให้ระดับผลการเรียนให้สอดคล้องกับหลักสูตรที่รับเทียบโอน

๓) กรณีการเทียบโอนนักเรียนที่เข้าโครงการแลกเปลี่ยนต่างประเทศ ให้ดำเนินการตาม ประกาศ กระทรวงศึกษาธิการเรื่องหลักการและแนวปฏิบัติการเทียบชั้นการศึกษาสำหรับนักเรียนที่เข้าร่วม โครงการ แลกเปลี่ยน

ทั้งนี้ วิธีการเทียบโอนผลการเรียนให้เป็นไปตามหลักการและแนวทางการเทียบโอนผลการเรียน ตามประกาศของกระทรวงศึกษาธิการเรื่องการเทียบโอนผลการเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐาน และการศึกษา ระดับอุดมศึกษา ระดับต่ำกว่าปริญญา ประกาศ ณ วันที่ ๑๐ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๔๐ และแนวปฏิบัติที่เกี่ยวกับการเทียบโอนผลการเรียนเข้าสู่การศึกษาในระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งจัดทำโดยสำนักงาน คณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน (สิงหาคม ๒๕๕๙)

การรายงานผลการเรียน

การรายงานผลการเรียนเป็นการสื่อสารให้ผู้ปกครองและผู้เรียนทราบความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งสถานศึกษาสรุปผลการประเมิน และจัดทำเอกสารรายงานให้ผู้ปกครองทราบเป็นระยะ ๆ หรือ อย่างน้อยภาคเรียนละ ๑ ครั้ง

การรายงานผลการเรียนสามารถรายงานเป็นระดับคุณภาพการปฏิบัติของผู้เรียนที่สะท้อนมาตรฐาน การเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้

๑. จุดมุ่งหมายการรายงานผลการเรียน

๑.๑ เพื่อแจ้งให้ผู้เรียน ผู้เกี่ยวข้องทราบความก้าวหน้าของผู้เรียน

๑.๒ เพื่อให้ผู้เรียน ผู้เกี่ยวข้องใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงแก้ไข ส่งเสริม และ

พัฒนาการเรียน ของผู้เรียน

๑.๓ เพื่อให้ผู้เรียน ผู้เกี่ยวข้องใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนการเรียน กำหนดแนวทาง การศึกษา และการเลือกอาชีพ

๑.๔ เพื่อเป็นข้อมูลให้ผู้เกี่ยวข้องใช้ในการออกเอกสารหลักฐานการศึกษา ตรวจสอบและ รับรอง ผลการเรียนหรือวุฒิทางการศึกษาของผู้เรียน

๑.๕ เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับสถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษา และหน่วยงานต้นสังกัด ใช้ประกอบ ในการกำหนดนโยบายวางแผนในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

๒. ข้อมูลในการรายงานผลการเรียน

๒.๑ ข้อมูลระดับชั้นเรียน ประกอบด้วย เวลามาเรียน ผลการประเมินความรู้ความสามารถ พฤติกรรมการเรียน ความประพฤติ และผลงานในการเรียนของผู้เรียน เป็นข้อมูลสำหรับรายงานให้ ผู้มีส่วน

เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้เรียน ผู้สอน และผู้ปกครองได้รับทราบความก้าวหน้า ความสำเร็จในการเรียนของผู้เรียน เพื่อนำไปใช้ในการวางแผนกำหนดเป้าหมายและวิธีการในการพัฒนาผู้เรียน

๒.๒ ข้อมูลระดับสถานศึกษา ประกอบด้วย ผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ๘ กลุ่มสาระการเรียนรู้ผลการประเมินการอ่าน คณิตวิเคราะห์ และเขียน ผลการประเมินคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ ผลการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนรายปี/รายภาค ผลการประเมินความก้าวหน้าในการเรียนรู้รายปี/รายภาค โดยรวมของสถานศึกษา เพื่อใช้เป็นข้อมูลและสารสนเทศในการพัฒนาการเรียน การสอนและคุณภาพ ของผู้เรียน ให้เป็นไปตามมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด การตัดสินการเลื่อนชั้นและ การซ่อมเสริมผู้เรียน ที่มีข้อบกพร่องให้ผ่านระดับชั้น และเป็นข้อมูลในการออกเอกสารหลักฐานการศึกษา

๒.๓ ข้อมูลพัฒนาการของผู้เรียนด้านอื่น ๆ ประกอบด้วย ข้อมูลเกี่ยวกับพัฒนาการทาง ด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และพฤติกรรมต่าง ๆ เป็นข้อมูลส่วนหนึ่งของการแนะแนวและจัดระบบ การดูแลช่วยเหลือ เพื่อแจ้งให้ผู้เรียน ผู้สอน ผู้ปกครอง และผู้เกี่ยวข้องได้รับทราบข้อมูลโดยผู้มีหน้าที่ รับผิดชอบ แต่ละฝ่ายนำไปใช้ปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาผู้เรียนให้เกิดพัฒนาการอย่างถูกต้อง เหมาะสม รวมทั้งนำไปจัดทำ เอกสารหลักฐานแสดงพัฒนาการของผู้เรียน

๓. ลักษณะข้อมูลสำหรับการรายงาน

การรายงานผลการเรียน สถานศึกษาสามารถเลือกลักษณะข้อมูลสำหรับการรายงานได้หลาย รูปแบบ ให้เหมาะสมกับวิธีการรายงาน และสอดคล้องกับการให้ระดับผลการเรียนในแต่ละระดับการศึกษา โดยคำนึงถึงประสิทธิภาพของการรายงานและการนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ของผู้รับรายงานแต่ละฝ่าย ลักษณะข้อมูลมีรูปแบบ ดังนี้

๓.๑ รายงานเป็นตัวเลข ตัวอักษร คำ หรือข้อความที่เป็นตัวแทนระดับความรู้ความสามารถ ของผู้เรียนที่เกิดจากการประมวลผล สรุปตัดสินข้อมูลผลการเรียนรู้ของผู้เรียน ได้แก่

๑) คะแนนที่ได้กับคะแนนเต็ม

๒) คะแนนร้อยละ

๓) ระดับผลการเรียน “๐ - ๔” (๘ ระดับ) หรือตามที่สถานศึกษากำหนดและเงื่อนไข ของผลการเรียน ได้แก่ “ผ” “มผ” “ร” “มร”

๔) ผลการประเมินคุณภาพ “ดีเยี่ยม” “ดี” “ผ่าน”

๕) ผลการตัดสินผ่านระดับชั้น “ผ่าน” “ไม่ผ่าน”

๓.๒ รายงานโดยใช้สถิติ เป็นการรายงานจากข้อมูลที่เป็นตัวเลข ตัวอักษร หรือข้อความให้ เป็น ภาพแผนภูมิหรือเส้นพัฒนาการ ซึ่งจะแสดงให้เห็นพัฒนาการความก้าวหน้าของผู้เรียนว่าดีขึ้น หรือควร ได้รับ การพัฒนาอย่างไร เมื่อเวลาเปลี่ยนแปลงไป

๓.๓ รายงานเป็นข้อความ เป็นการบรรยายพฤติกรรมหรือคุณภาพที่ผู้ประเมินสังเกตพบ เพื่อ รายงานให้ทราบว่าผู้เรียนมีความสามารถ มีพฤติกรรม ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ตามมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด และบุคลิกภาพอย่างไร เช่น

- ผู้เรียนมีความเชื่อมั่นในตนเองสูง ชอบแสดงความคิดเห็นและมีเหตุผล
- ผู้เรียนสนใจอ่านเรื่องต่าง ๆ หลากหลายประเภท สามารถสรุปใจความของเรื่อง

ได้ถูกต้องสมบูรณ์

● ผู้เรียนมีผลการเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้เป็นที่น่าพอใจ แต่ควรมีการพัฒนา ด้านการ เขียน โดยได้รับความร่วมมือจากผู้ปกครองในการฝึกหรือส่งเสริมให้นักเรียนมีทักษะในการเขียนสูงขึ้น

๔. วิธีการรายงาน

การรายงานผลการเรียนให้ผู้เกี่ยวข้องรับทราบ สามารถดำเนินการได้ดังนี้
การรายงานผลการเรียนในเอกสารหลักฐานการศึกษา ได้แก่

- ระเบียบแสดงผลการเรียน (ปพ.๑)
- ประกาศนียบัตร (ปพ.๒)
- แบบรายงานผู้สำเร็จการศึกษา (ปพ.๓)
- แบบบันทึกผลการเรียนประจำรายวิชา
- แบบรายงานประจำตัวนักเรียน
- ใบรับรองผลการเรียน
- ระเบียบสะสม

ฯลฯ

ข้อมูลจากแบบรายงาน สามารถใช้อ้างอิง ตรวจสอบ และรับรองผลการเรียนของผู้เรียนได้

๔.๒ การรายงานคุณภาพการศึกษาให้ผู้เกี่ยวข้องรับทราบ สามารถรายงานได้หลายวิธี เช่น

- รายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี
- วารสาร/จุลสารของสถานศึกษา
- จดหมายส่วนตัว
- การให้คำปรึกษาหารือเป็นรายบุคคล
- การให้พบครูที่ปรึกษาหรือการประชุมเครือข่ายผู้ปกครอง
- การให้ข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตผ่านเว็บไซต์ของสถานศึกษา

การกำหนดระยะเวลาในการรายงาน

การกำหนดระยะเวลาในการรายงานผลการเรียนแต่ละประเภทที่ได้มีการดำเนินการในโอกาสต่าง ๆ ทั้งการประเมินระดับชั้นเรียน การประเมินระดับสถานศึกษา การประเมินระดับเขตพื้นที่การศึกษา และการประเมินระดับชาติ สถานศึกษาควรกำหนดช่วงเวลาในการรายงานให้สอดคล้องกับช่วงระยะเวลาที่ผู้เรียนและผู้เกี่ยวข้องจะนำข้อมูลการรายงานไปใช้ในการดำเนินการปรับปรุงแก้ไขและส่งเสริมการเรียนของผู้เรียน ตามบทบาทหน้าที่ของแต่ละฝ่าย โดยยึดหลักการรายงานให้เร็วที่สุดภายหลังการประเมินผลแต่ละครั้ง เพื่อให้ การรายงานเกิดประโยชน์และมีประสิทธิภาพในการนำไปใช้สูงสุด

ภารกิจของสถานศึกษาด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

เป้าหมายสำคัญของการประเมินผลการเรียนหลักสูตรสถานศึกษาตามแนวทางหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ คือ เพื่อนำผลการประเมินไปพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุมาตรฐาน การเรียนรู้ในแต่ละรายวิชา ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ โดยการนำผลการประเมินไปใช้เป็นข้อมูล ในการปรับปรุง แก้ไข ส่งเสริมการเรียนรู้และการพัฒนาของผู้เรียนโดยตรง นำผลไปปรับปรุงแก้ไข ผลการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น รวมทั้งนำไปใช้ในการพิจารณาตัดสินความสำเร็จ ทางการศึกษาของผู้เรียน ตลอดจนความสำเร็จของผู้สอนอีกด้วย

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาของสถานศึกษา โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบด้วย

การประเมินผลการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้

การดำเนินการประเมินผลตาม ๘ กลุ่มสาระการเรียนรู้ โรงเรียนได้กำหนดวิธีการปฏิบัติตั้งนั้น คณะกรรมการบริหารหลักสูตรและวิชาการร่วมกันกำหนดหลักการประเมินผล ๘ กลุ่มสาระการเรียนรู้ ดังนี้

๑. ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ให้มีการประเมินผลทุกรายวิชาให้ครอบคลุมทั้งด้านความรู้ ทักษะ กระบวนการ และคุณลักษณะ โดยมีการประเมินผลดังนี้

๑.๑ การประเมินผลก่อนเรียน

๑.๑.๑ ประเมินผลก่อนเรียนเพื่อตรวจสอบความพร้อมและพื้นฐานของผู้เรียนและ จัดกิจกรรมซ่อมเสริมเพื่อให้มีความรู้พื้นฐานเพียงพอที่จะเรียน

๑.๑.๒ ประเมินก่อนเรียนเพื่อตรวจสอบความรู้ในเนื้อหา และทักษะที่จะ เริ่มเรียนเพื่อเป็นข้อมูลเปรียบเทียบผลการเรียนหลังเรียน แสดงการพัฒนาการของผู้เรียน

๑.๒ การประเมินผลระหว่างเรียน ให้มีการประเมินผลเป็นระยะๆ และสอดคล้อง กับตัวชี้วัด โดยใช้การประเมินผลตามสภาพจริงด้วยวิธีการที่หลากหลายทั้งวิธีการวัด เครื่องมือ และ แหล่งข้อมูล เพื่อมุ่งตรวจสอบพัฒนาการของผู้เรียน และนำผลการประเมินไปปรับปรุงแก้ไขจนผู้เรียน สามารถบรรลุตามเกณฑ์ขั้นต่ำที่กำหนดไว้ โดยใช้วิธีการที่หลากหลายเหมาะสมกับศักยภาพของแต่ละบุคคล ในกรณีที่ผู้เรียนต้องการพัฒนาปรับปรุงผลการเรียนให้สูงขึ้น ให้ผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ พัฒนาปรับปรุง แก้ไขผลงาน/ชิ้นงานตนเองจนเต็มศักยภาพของผู้เรียนภายในเวลาที่กำหนดให้

๑.๓ การประเมินรายภาค ในการประเมินผลปลายภาคสามารถประเมินจาก การปฏิบัติ การสื่อสาร เช่น การสัมภาษณ์จากผลงาน/ ชิ้นงาน โครงการหรือแบบทดสอบ ทั้งนี้ให้สอดคล้อง กับ ตัวชี้วัด

๒. การกำหนดสัดส่วนระหว่างเรียนกับการประเมินปลายภาค ให้กลุ่มสาระการเรียนรู้แต่ละกลุ่ม ร่วมกันกำหนดตามหลักการที่คณะกรรมการบริหารหลักสูตรและวิชาการดังนี้

๒.๑ การประเมินผลระหว่างเรียน ให้มีการประเมินผลไม่น้อยกว่าร้อยละ ๗๐ ของการประเมินผลทั้งหมด

๒.๒ การประเมินผลระหว่างเรียนและการประเมินผลปลายภาค ให้มีการประเมิน ทั้งด้านความรู้ ทักษะ กระบวนการ และคุณลักษณะ

๒.๓ ในรายวิชาเดียวกันให้มีการกำหนดสัดส่วนระหว่างเรียนกับปลายภาค และวางแผน ประเมินผลตลอดภาคเรียนรวมกัน

๓. การจัดทำเอกสารบันทึกข้อมูลสารสนเทศของผู้เรียน ประกอบด้วย

๓.๑ ผู้สอนแต่ละรายวิชาจัดทำแผนการประเมินผลในรายวิชาของตนเองตลอดภาคเรียน โดยมีหัวข้อดังนี้

จัดทำเอกสารบันทึกข้อมูลสารสนเทศของผู้เรียน ผู้สอนต้องจัดทำเอกสารบันทึก ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับการประเมินผลระหว่างเรียนอย่างเป็นระบบชัดเจน เพื่อใช้เป็นแหล่งข้อมูลในการ ปรับปรุงแก้ไข ส่งเสริมผู้เรียน ใช้เป็นหลักฐานสำหรับการสื่อสารกับผู้เกี่ยวข้องและใช้เป็นหลักฐาน สำหรับตรวจสอบการปฏิบัติงานของผู้สอน ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความโปร่งใสและความยุติธรรมในการ ประเมิน ทั้งนี้ให้เป็นไปตามระเบียบที่สถานศึกษากำหนด

ข้อมูลหลักฐานการประเมินระหว่างที่พึงแสดง ได้แก่

๑) วิธีการและเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

๒) ข้อมูลเกี่ยวกับความสามารถของผู้เรียนตามวิธีการประเมิน เช่น บันทึกการสังเกตพฤติกรรม บันทึกคะแนนจากผลการประเมินชิ้นงาน บันทึกคะแนนการประเมินโครงการ บันทึกเกี่ยวกับการประเมินเพิ่มสะสมงาน เป็นต้น

๓.๒ จัดทำแบบบันทึกข้อมูลผลการประเมินที่แสดงสารสนเทศของผู้เรียน ทั้งนี้เพื่อใช้เป็นแหล่งข้อมูลในการปรับปรุงแก้ไข ส่งเสริมผู้เรียน และใช้เป็นหลักฐานสำหรับการสื่อสารกับผู้เกี่ยวข้อง และใช้เป็นหลักฐานสำหรับตรวจสอบการปฏิบัติงานของผู้สอน ดังนั้นข้อมูลควรแสดงถึงร่องรอยการพัฒนาพร้อมระบุข้อสังเกตที่เน้นข้อค้นพบที่เป็นจุดเด่นและจุดด้อยของผู้เรียนเป็นรายบุคคล ทั้งระหว่างเรียนและปลายภาค

๓.๓ จัดทำแบบบันทึกการประเมินความสามารถในการอ่าน คิด วิเคราะห์ และเขียน เพื่อแสดงร่องรอยหลักฐานการพัฒนาความสามารถในการอ่าน คิด วิเคราะห์ และเขียน และสรุปผลการประเมินตามแบบสรุปผลการประเมินแนบท้ายคู่มือนี้

๓.๔ จัดทำแบบบันทึกการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อแสดงร่องรอยหลักฐานการพัฒนาคุณลักษณะผู้เรียน และสรุปผลการประเมินตามแบบสรุปผลการประเมินแนบท้ายคู่มือนี้

๓.๕ นำผลการประเมินจากข้อ ๓.๒, ๓.๓ และ ๓.๔ มาสรุปและบันทึกลงในแบบ ปพ.

การประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน

การอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน ถือเป็นความสามารถหลักที่สำคัญซึ่งจำเป็นต้องปลูกฝังและพัฒนาให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนด้วยกระบวนการจัดการศึกษาตามหลักสูตรในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ขณะเดียวกันก็จำเป็นต้องตรวจสอบว่าความสามารถดังกล่าวเกิดขึ้นแล้วหรือยัง เนื่องจากการพัฒนาความสามารถด้านการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน ผู้เรียนจะได้รับการพัฒนาตามลำดับอย่างต่อเนื่อง ในกระบวนการจัดการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ หรือกิจกรรมต่าง ๆ กระบวนการตรวจสอบความก้าวหน้าที่เกิดขึ้นทั้งความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติ จะดำเนินการไปด้วยกันในกระบวนการ หลักการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน

๑. เป็นการประเมินเพื่อการปรับปรุงพัฒนาผู้เรียนและประเมินเพื่อการตัดสินใจเลื่อนชั้นและจบการศึกษาระดับต่าง ๆ

๒. ใช้วิธีการประเมินที่หลากหลาย เพื่อให้ผู้เรียนมีโอกาสได้แสดงออกซึ่งความสามารถดังกล่าวอย่างเต็มตามศักยภาพและทำให้ผลการประเมินที่ได้มีความเชื่อมั่น

๓. การกำหนดภาระงานให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติ ควรสอดคล้องกับขอบเขตและประเด็นการประเมินที่กำหนด

๔. ใช้รูปแบบ วิธีการประเมินและเกณฑ์การประเมินที่ได้จากการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง

๕. การสรุปผลการประเมินเพื่อรายงาน เน้นการรายงานคุณภาพของความสามารถในการอ่าน คติวิเคราะห์ และเขียน เป็น ๔ ระดับ คือ ดีเยี่ยม ดี ผ่าน และไม่ผ่าน

ขอบเขตการประเมิน

การอ่านจากสื่อสิ่งพิมพ์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่ให้ข้อมูลสารสนเทศ ความรู้ ประสบการณ์ แนวคิด ทฤษฎี รวมทั้งความงดงามทางภาษาที่เอื้อให้ผู้อ่านวิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์ แสดงความคิดเห็นโต้แย้ง หรือ สนับสนุน ทำนาย คาดการณ์ ตลอดจนประยุกต์ใช้ในการตัดสินใจ แก้ปัญหา และถ่ายทอดเป็นข้อเขียนเชิงสร้างสรรค์ รายงาน บทความทางวิชาการอย่างถูกต้องตามหลักวิชา เช่น อ่านบทความวิชาการ วรรณกรรม ประเภทต่าง ๆ

ตัวชี้วัดความสามารถในการอ่าน คติวิเคราะห์ และเขียน

๑. สามารถอ่านเพื่อการศึกษา ค้นคว้า เพิ่มพูนความรู้ ประสบการณ์ และการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

๒. สามารถจับประเด็นสำคัญ ลำดับเหตุการณ์จากการอ่านสื่อที่มีความซับซ้อน

๓. สามารถวิเคราะห์สิ่งที่ผู้เขียนต้องการสื่อสารกับผู้อ่าน และสามารถวิพากษ์ ให้ข้อเสนอแนะ ในแง่มุมต่าง ๆ

๔. สามารถประเมินความน่าเชื่อถือ คุณค่า แนวคิดที่ได้จากสิ่งที่อ่านอย่างหลากหลาย

๕. สามารถเขียนแสดงความคิดเห็นโต้แย้ง สรุป โดยมีข้อมูลอธิบายสนับสนุนอย่างเพียงพอ และสมเหตุสมผล

วิธีการประเมินและการเกณฑ์การตัดสินคุณภาพการอ่าน คติวิเคราะห์และเขียน

การประเมินความสามารถในการอ่าน คติ วิเคราะห์ และเขียน โรงเรียนจะใช้แนวทางการวัดและการประเมินจากการปฏิบัติจริง (Authentic Performance Measurement) จึงกำหนดแนวทางและวิธีการประเมินให้ครูผู้สอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้นำไปใช้ในการประเมินดังนี้

๑. วิธีการประเมิน

๑.๑ ความสามารถจริงของผู้เรียนในการปฏิบัติกิจกรรมทางการเรียนรายวิชาต่าง ๆ ในส่วน ที่เกี่ยวกับการอ่าน คติ วิเคราะห์ และเขียน โดยการสังเกต

๑.๒ มอบหมายให้ผู้เรียนไปศึกษาค้นคว้า แล้วเขียนเป็นรายงาน

๑.๓ ผลงานเชิงประจักษ์ต่างๆ เกี่ยวกับการอ่าน การคิด การวิเคราะห์ และเขียนที่รวบรวมและนำเสนอในรูปแบบของแฟ้มสะสมงาน

๑.๔ การทดสอบโดยใช้แบบทดสอบแบบเขียนตอบ หรือเขียนเรียงความ

๑.๕ การเขียนรายงานจากการปฏิบัติโครงการ

๒. เกณฑ์การตัดสินคุณภาพการอ่าน คติวิเคราะห์และเขียน

การประเมินความสามารถในการอ่าน คติวิเคราะห์ และเขียนของผู้เรียนเพื่อเลื่อนชั้นและจบการศึกษา แต่ละระดับการศึกษา ตามเกณฑ์ที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ และสถานศึกษา กำหนด การตัดสินผลการประเมินเพื่อเลื่อนชั้นใช้ผลการประเมินปลายปี ส่วนการตัดสินการจบระดับการศึกษา ใช้ผลการประเมินปลายปีสุดท้ายของระดับการศึกษา

การประเมินความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน กำหนดเกณฑ์การตัดสินคุณภาพ การอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนเป็น ๔ ระดับ คือ ดีเยี่ยม ดี ผ่าน และไม่ผ่าน ดีเยี่ยม หมายถึง มีผลงานที่แสดงถึงความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนที่มีคุณภาพ ดีเลิศอยู่เสมอ ดี หมายถึง มีผลงานที่แสดงถึงความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนที่มีคุณภาพ เป็นที่ยอมรับ ผ่าน หมายถึง มีผลงานที่แสดงถึงความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนที่มี ข้อบกพร่องบางประการ ไม่ผ่าน หมายถึง ไม่มีผลงานที่แสดงถึงความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน หรือ ถ้ามีผลงาน ผลงานนั้นยังมีข้อบกพร่องที่ต้องได้รับการปรับปรุงแก้ไขหลายประการ นำผลการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนส่งนายทะเบียน วัดผลเพื่อประกาศให้นักเรียน และรายงานผู้ที่เกี่ยวข้องได้ทราบ

การสรุปผลการประเมินความสามารถในการอ่าน คิด วิเคราะห์ และเขียน

๑. ให้คิดค่าฐานนิยม (Mode) จากเกณฑ์การประเมินการอ่าน คิด วิเคราะห์ และเขียน มาเป็นระดับคุณภาพของแต่ละรายวิชา
๒. ให้คิดค่าฐานนิยม จากเกณฑ์การประเมินการอ่าน คิด วิเคราะห์ และเขียน ของแต่ละรายวิชา สรุปเป็นผลการประเมินการอ่าน คิด วิเคราะห์ และเขียน ของผู้เรียนรายบุคคล

เกณฑ์การตัดสินความสามารถในการอ่าน คิด วิเคราะห์ และเขียน

๑. ระดับรายภาค ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่าน คิด วิเคราะห์ และเขียน อยู่ในระดับคุณภาพผ่าน ขึ้นไปถือว่า ผ่าน
๒. การเลื่อนชั้น / จบหลักสูตร ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่าน คิด วิเคราะห์ และเขียน ผ่านทุกรายภาค

แนวทางการแก้ไขผู้เรียนกรณีไม่ผ่านเกณฑ์

ในกรณีที่ผู้เรียนมีผลการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน อยู่ในระดับไม่ผ่าน ครูผู้สอนและคณะกรรมการประเมินควรเร่งดำเนินการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมและพัฒนาให้ผู้เรียนมีความก้าวหน้าในตัวชีวิต ที่มีจุดบกพร่อง สมควรได้รับการแก้ไขในระยะเวลาพอสมควรที่ผู้เรียนจะเกิดการเรียนรู้ และสร้างผลงานที่ สะท้อนความสามารถในตัวชีวิตที่ต้องปรับปรุงแก้ไขได้อย่างแท้จริงด้วยวิธีการที่หลากหลาย เช่น มอบหมาย งานให้ผู้เรียนได้อ่าน ได้คิดวิเคราะห์จากเรื่องที่อ่าน และสามารถสื่อสารสาระสำคัญ จากเรื่องที่อ่านโดยการเขียน อย่างมีประสิทธิภาพ แล้วนำผลงานไปเทียบกับแนวทางการให้คะแนนและเกณฑ์การตัดสินที่สถานศึกษากำหนด ตั้งแต่ระดับดีเยี่ยม ดี ผ่าน

คณะกรรมการประเมินการอ่านตัดสินผลการประเมินการอ่าน ส่งผลการประเมินเสนอคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและวิชาการของสถานศึกษาให้ความเห็นชอบ และรวบรวมส่งให้ผู้บริหารสถานศึกษานุมัติ นายทะเบียนวัดผลบันทึกลง ปพ.๑ และแจ้งผู้เกี่ยวข้องต่อไป

การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์

ความสำคัญของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน

การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เป็นหัวใจสำคัญในการพัฒนาประเทศ โดยที่มีการจัดการศึกษาเป็นวิธีการหลักที่สำคัญที่สุด การจัดการศึกษาให้ผู้เรียนเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ จึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นผู้ที่มีการพัฒนาการทั้งด้านปัญญา จิตใจ ร่างกาย และสังคม การพัฒนาจิตใจจึงถือเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง ดังจะเห็นได้จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตราที่ ๒๓ “การจัดการศึกษา ทั้ง การศึกษาในระบบ นอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยต้องเน้นทั้งความรู้ คุณธรรม

กระบวนการเรียนรู้ และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับ” มาตรา ๒๔ วรรค ๔
“จัดการเรียนการสอนโดย ผสมผสานสาระความรู้ต่างๆ อย่างเป็นสัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม
ค่านิยมที่ดีงาม และ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ไว้ในทุกวิชาด้วยเหตุดังกล่าวข้างต้น หลักสูตรแกนกลาง
การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ จึงกำหนดไว้ใน จุดหมายของหลักสูตรเป็นข้อแรก คือ
มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของ ตนเอง มีวินัยและปฏิบัติตนตามหลักธรรม
ของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ยึดหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง และกำหนดให้
สถานศึกษาได้สร้างหลักสูตรสถานศึกษาด้วยตนเอง ทั้งนี้เพื่อให้เป็น หลักสูตรที่ตอบสนองต่อ
ความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม เป็นไปตามความต้องการจำเป็นของ ชุมชนท้องถิ่นของตนอง
โดยที่สถานศึกษาจะต้องร่วมกับชุมชนกำหนดเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียน ด้าน คุณธรรม จริยธรรมค่านิยม
ที่สอดคล้องกับสภาพปัญหา ความจำเป็นของชุมชน และท้องถิ่น และกำหนด เป็นเกณฑ์การจบหลักสูตร
ข้อหนึ่ง ในแต่ละระดับ คือ ผู้เรียนต้องผ่านการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามเกณฑ์ที่สถานศึกษา
กำหนด

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์เพื่อให้
สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ในฐานะเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ได้กำหนดให้
สถานศึกษาทุกแห่ง พัฒนาผู้เรียน ดังนี้

๑. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
๒. ซื่อสัตย์สุจริต
๓. มีวินัย
๔. ใฝ่เรียนรู้
๕. อยู่อย่างพอเพียง
๖. มุ่งมั่นในการทำงาน
๗. รักความเป็นไทย
๘. มีจิตสาธารณะ

ความหมายและตัวบ่งชี้คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๑. คุณลักษณะ : รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ด้วยกาย วาจาและใจ
ความหมาย รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ หมายถึง ลักษณะของบุคคลที่แสดงออก
ตัวบ่งชี้คุณลักษณะ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
 - ๑.๑ มีความจงรักภักดีในสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์
 - ๑.๒ ปฏิบัติตนตามหลักธรรมศาสนา วาจาและใจ
๒. คุณลักษณะ : ซื่อสัตย์สุจริต
ความหมาย ซื่อสัตย์สุจริต หมายถึง ลักษณะของบุคคลที่แสดงออกด้วยกาย
ตัวบ่งชี้คุณลักษณะ ซื่อสัตย์สุจริต
 - ๒.๑ ไม่นำสิ่งของผู้อื่นมาเป็นของตน
 - ๒.๒ ไม่พูดเท็จทั้งต่อหน้าและลับหลัง

๓. คุณลักษณะ : มีวินัย

ความหมาย มีวินัย หมายถึง ลักษณะของบุคคลที่แสดงออกถึงความเอาใจใส่จดจ่อ ตั้งใจ มุ่งมั่นต่อหน้าที่การงาน การศึกษาเล่าเรียน และการเป็นอยู่ของตนเอง และผู้อยู่ในความดูแล ตลอดจน สังคมอย่างเต็มความสามารถด้วยความผูกพัน เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามความมุ่งหมายในเวลาที่กำหนด ยอมรับผลการกระทำทั้งผลดีและผลเสียที่เกิดขึ้น รวมทั้งปรับปรุงการปฏิบัติให้ดีขึ้นด้วย

ตัวบ่งชี้คุณลักษณะ มีวินัย

๓.๑ มีความพยายามปฏิบัติภารกิจ หน้าที่การงาน การศึกษา หรือหน้าที่ที่ได้รับ มอบหมายอย่างเต็มความสามารถ

๓.๒ ตรงต่อเวลา

๓.๓ ทำงานโดยคำนึงถึงคุณภาพของงาน

๓.๔ ดูแลรักษาสาธารณสมบัติ

๔. คุณลักษณะ : ใฝ่เรียนรู้

ความหมาย ใฝ่เรียนรู้หมายถึง ลักษณะของบุคคลที่แสดงออกถึงความใฝ่เรียนใฝ่รู้ ตัวบ่งชี้คุณลักษณะ ใฝ่เรียนรู้

๔.๑ มีการซักถามปัญหาในและนอกบทเรียนสม่ำเสมอ

๔.๒ รู้จักใช้แหล่งเรียนรู้ภายในและนอกโรงเรียนประกอบการเรียนรู้

๕. คุณลักษณะ : อยู่อย่างพอเพียง

ความหมาย อยู่อย่างพอเพียง หมายถึง ลักษณะของบุคคลที่แสดงถึงการ ประพฤติ ปฏิบัติตนเป็นผู้ประหยัดเวลา ทรัพย์สิน และแรงงาน ทั้งของตนเองและส่วนรวม ตลอดจนวางแผนออมเพื่ออนาคต

ตัวบ่งชี้คุณลักษณะ อยู่อย่างพอเพียง

๓.๕.๑ เลือกใช้สิ่งของที่เหมาะสมกับสถานภาพของตนเองและการใช้งาน

๓.๕.๒ ใช้น้ำ ใช้ไฟ อย่างระมัดระวัง และเฉพาะส่วนที่จำเป็น

๖. คุณลักษณะ : มุ่งมั่นในการทำงาน

ความหมาย มุ่งมั่นในการทำงาน หมายถึง ความสามารถทางร่างกาย ความคิด จิตใจ ที่จะปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ให้สำเร็จลุล่วงตามเป้าหมายที่กำหนด ไม่ย่อท้อต่อปัญหาอุปสรรค

ตัวบ่งชี้คุณลักษณะ มุ่งมั่นในการทำงาน

๖.๑ มีความเข้มแข็ง พยายามเอาชนะปัญหาอุปสรรคโดยไม่ย่อท้อ

๖.๒ มีจิตใจหนักแน่น สามารถควบคุมอารมณ์และพฤติกรรมให้เป็นปกติเมื่อ พบกับปัญหาหรือสิ่งยั่วยุต่างๆ

๗. คุณลักษณะ : รักความเป็นไทย

ความหมาย รักความเป็นไทย หมายถึง ลักษณะของบุคคลที่แสดงถึงการปฏิบัติตนทั้ง ภาย ใจ และความคิดที่คำนึงถึงความเป็นไทย

ตัวบ่งชี้คุณลักษณะ รักความเป็นไทย

๓.๗.๑ ใช้สิ่งของที่ผลิตในประเทศ

๓.๗.๒ เข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรม ประเพณีไทยและแต่งกายแบบไทย

๓.๗.๓ ใช้ภาษาไทยได้ถูกต้อง

๘. คุณลักษณะ : มีจิตสาธารณะ

ความหมาย มีจิตสาธารณะ หมายถึง ลักษณะของบุคคลที่แสดงถึงการใช้วาจา ใจ และ กาย ต่อบุคคลอื่น ด้วยความเมตตา ให้ความช่วยเหลือ โดยไม่หวังสิ่งตอบแทน

ตัวบ่งชี้คุณลักษณะ มีจิตสาธารณะ

๘.๑ ร่วมกิจกรรมการบำเพ็ญประโยชน์สาธารณะ เช่น วัต, โบราณสถาน

๘.๒ อาสาปฏิบัติกิจกรรมสาธารณประโยชน์

เกณฑ์การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์

๑. เกณฑ์การประเมินตัวบ่งชี้

๑.๑ เกณฑ์ระดับคุณภาพ ระดับคุณภาพ

ดีเยี่ยม หมายถึง ผู้เรียนมีพฤติกรรมตามตัวบ่งชี้ ร้อยละ ๘๐ - ๑๐๐ ของจำนวน ครั้งของการประเมินทั้งหมด

ดี หมายถึง ผู้เรียนมีพฤติกรรมตามตัวบ่งชี้ ร้อยละ ๖๕ - ๗๙ ของจำนวน ครั้งของการประเมินทั้งหมด

ผ่าน หมายถึง ผู้เรียนมีพฤติกรรมตามตัวบ่งชี้ ร้อยละ ๕๐ - ๖๔ ของจำนวน ครั้งของการประเมินทั้งหมด

ไม่ผ่าน หมายถึง ผู้เรียนมีพฤติกรรมตามตัวบ่งชี้ ร้อยละต่ำ ๕๐ ของจำนวนครั้ง ของการประเมินทั้งหมด

๑.๒ เกณฑ์การตัดสินการผ่านแต่ละตัวบ่งชี้ ผู้เรียนต้องมีพฤติกรรมตามตัวบ่งชี้ อยู่ใน ระดับผ่านขึ้นไป ถือว่าผ่านแต่ละตัวบ่งชี้

๒. เกณฑ์การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์

๒.๑ ให้คิดค่าฐานนิยม (Mode) จากเกณฑ์การประเมินตัวบ่งชี้มาเป็นระดับ คุณภาพของ คุณลักษณะอันพึงประสงค์แต่ละข้อ

๒.๒ ให้คิดค่าฐานนิยม จากเกณฑ์การประเมินคุณลักษณะ ๘ ข้อ สรุปเป็น คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของรายวิชานั้นๆ

๒.๓ ให้คิดค่าฐานนิยม จากคุณลักษณะอันพึงประสงค์รายวิชา สรุปเป็น คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนรายบุคคล

๓. เกณฑ์การตัดสินแต่ละคุณลักษณะ

ผู้เรียนต้องได้รับการประเมินอยู่ในระดับคุณภาพ ผ่านขึ้นไป ถือว่า ผ่าน แนวทางการพัฒนา และประเมิน

แนวทางในการส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์

๑. คณะกรรมการประเมินคุณลักษณะร่วมกันพิจารณาว่า ผู้เรียนมีคุณลักษณะใด ที่ต้องพัฒนา ปรับปรุง

๒. คณะกรรมการประเมินคุณลักษณะกำหนดแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงพร้อม ระยะเวลาโดย มอบหมาย ให้ที่ปรึกษาในระดับดูแลช่วยเหลือนักเรียน ดำเนินการติดตามช่วยเหลือแนะนำ การปฏิบัติงาน ตามแนวทางที่คณะกรรมการกำหนด

๓. กิจกรรมในการพัฒนาปรับปรุงผู้เรียน

๓.๑ กำหนดภาระงานหรือกิจกรรมที่สอดคล้องกับตัวบ่งชี้ของคุณลักษณะที่ต้องพัฒนาปรับปรุงโรงเรียน

๓.๒ ผู้เรียนร่วมกิจกรรมที่สอดคล้องกับคุณลักษณะที่ต้องพัฒนาปรับปรุงทั้งในและนอก

๓.๓ ผู้เรียนเสนอโครงการ / งาน ที่สอดคล้องกับคุณลักษณะที่ต้องพัฒนาปรับปรุงให้คณะกรรมการประเมินคุณลักษณะเห็นชอบ

๔. ผู้เรียนปฏิบัติตามแนวทางที่คณะกรรมการกำหนดหรือเห็นชอบ และรายงานผลการปฏิบัติให้ที่ปรึกษาในระดับดูแลทราบเป็นระยะๆ พร้อมทั้งมีผู้รับรองผลการปฏิบัติโดยที่ปรึกษารับทักข้อคิดเห็นใน การปฏิบัติกิจกรรมจนเสร็จสิ้นกิจกรรม

๕. ที่ปรึกษาในระดับดูแล บันทึกผลแสดงพัฒนาการคุณลักษณะของผู้เรียนที่แสดงร่องรอยหลักฐานการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ รวบรวมผลการปฏิบัติส่งคณะกรรมการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์

๖. คณะกรรมการประเมินคุณลักษณะพิจารณาร่องรอยหลักฐานผลการปฏิบัติกิจกรรมเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนด แล้วประเมินและตัดสินผลการส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์สรุปผลเสนอต่อคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและวิชาการเห็นชอบ เพื่อเสนอต่อผู้บริหารสถานศึกษาอนุมัติต่อไป

๗. นายทะเบียนวัดผลดำเนินการจัดทำ **ปพ.๔** และแจ้งแก่ผู้เกี่ยวข้องต่อไป

การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเป็นกิจกรรมที่สถานศึกษาได้ให้ผู้เรียนในทุกระดับชั้นการศึกษาได้พัฒนาความสามารถของตนเองตามความถนัดและความสนใจให้เต็มศักยภาพ โดยมุ่งเน้นการพัฒนาองค์รวมของความเป็นมนุษย์ทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโดยรวมของสถานศึกษา มีการดำเนินการอย่างมีเป้าหมายชัดเจน มีรูปแบบ และวิธีการที่ครูที่ปรึกษากิจกรรมและผู้เรียนร่วมกันกำหนด ผู้เรียนต้องผ่านเกณฑ์การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามที่สถานศึกษากำหนด จึงจะผ่านเกณฑ์การประเมินระดับชั้น

๑. ลักษณะกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน แบ่งเป็น ๓ ลักษณะ คือ

๑.๑ กิจกรรมแนะแนว เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาความสามารถของผู้เรียนให้เหมาะสมตามความแตกต่างระหว่างบุคคล สามารถค้นพบและพัฒนาศักยภาพของตนเสริมสร้างทักษะชีวิต วุฒิภาวะทางอารมณ์ การเรียนรู้ในเชิงพหุปัญญา และการสร้างสัมพันธภาพที่ดี ซึ่งครูทุกคนต้องทำหน้าที่แนะแนวให้คำปรึกษาด้านชีวิต การศึกษาต่อและการพัฒนาตนเองสู่โลกอาชีพและการมีงานทำ

๑.๒ กิจกรรมนักเรียน เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนเป็นผู้ปฏิบัติด้วยตนเองอย่างครบวงจรตั้งแต่ศึกษาวิเคราะห์ วางแผน ปฏิบัติตามแผน ประเมิน และปรับปรุงการทำงาน โดยเน้นการทำงานร่วมกันอย่างเป็นกลุ่ม ได้แก่ โครงการ กิจกรรมตามความสนใจชุมนุมวิชาการ กิจกรรมพัฒนานิสัยรักการอ่าน การคิด วิเคราะห์ และเขียน กิจกรรมสาธารณประโยชน์ กิจกรรมพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน

๑.๓ กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม ชุมชน และท้องถิ่นตามความสนใจในลักษณะอาสาสมัครเพื่อแสดงถึงความรับผิดชอบ ความดีงาม ความเสียสละต่อสังคม มีจิตสาธารณะ เช่น กิจกรรมอาสาพัฒนาต่างๆ กิจกรรมสร้างสรรค์สังคม

๒. การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนรายกิจกรรม

๒.๑ ผู้รับผิดชอบกิจกรรมประเมินการปฏิบัติกิจกรรมของผู้เรียนตามจุดประสงค์ของแต่ละกิจกรรม โดยประเมินจากพฤติกรรมการปฏิบัติกิจกรรมและผลการปฏิบัติกิจกรรมด้วยวิธีการที่หลากหลายตามสภาพจริง

๒.๒ ผู้รับผิดชอบกิจกรรมตรวจสอบเวลาเข้าร่วมกิจกรรมของผู้เรียนว่าเป็นไปตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนดไว้หรือไม่

๒.๓ ตัดสินให้ผู้เรียนที่ผ่านจุดประสงค์สำคัญของกิจกรรม มีผลงานชิ้นงานหรือหลักฐานประกอบและมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมครบตามเกณฑ์ ให้เป็นผู้ผ่านการประเมินผลการรวมกิจกรรม ผู้เรียนที่มีผลการประเมินบกพร่องในเกณฑ์ใดเกณฑ์หนึ่ง จะเป็นผู้ไม่ผ่านการประเมินผลการรวมกิจกรรม จะต้องซ่อมเสริมข้อบกพร่องให้ผ่านเกณฑ์ก่อน จึงจะได้รับการตัดสินให้ผ่านกิจกรรม

๓. การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเลื่อนชั้น/จบหลักสูตร

เป็นการประเมินสรุปผลการผ่านกิจกรรมตลอดปีการศึกษาของผู้เรียนแต่ละคนเพื่อนำผลไปพิจารณาตัดสินการเลื่อนชั้น โดยมีขั้นตอนปฏิบัติดังนี้

๓.๑ คณะกรรมการที่ได้รับแต่งตั้งรวบรวมผลการประเมินแต่ละกิจกรรมมาตัดสินตามเกณฑ์การตัดสินการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และรายงานผลต่อผู้ปกครอง

๓.๒ คณะกรรมการสรุปผลการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ให้คณะกรรมการบริหารหลักสูตรและวิชาการเพื่อพิจารณาเห็นชอบ

๓.๓ ผู้บริหารสถานศึกษาพิจารณาตัดสินอนุมัติผลการประเมินรายภาค

๓.๔ คณะกรรมการบริหารหลักสูตรและวิชาการ รวบรวมผลการประเมินรายภาค ตัดสินผลการเลื่อนชั้น/จบหลักสูตร เสนอผู้บริหารอนุมัติทุกข้อ

๔. เกณฑ์ตัดสินผลการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

๔.๑ เกณฑ์การตัดสินรายกิจกรรมพิจารณาจาก

๔.๑.๑ เกณฑ์การตัดสินผลการประเมินรายกิจกรรม ผ่าน หมายถึง ผู้เรียนมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมครบตามเกณฑ์ ปฏิบัติกิจกรรม และมีผลงาน/ชิ้นงาน/คุณลักษณะตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด ไม่ผ่าน หมายถึง ผู้เรียนมีเวลาเข้าร่วมไม่ครบตามเกณฑ์ ไม่ผ่านการปฏิบัติกิจกรรม หรือมีผลงานชิ้นงาน/ คุณลักษณะไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

๔.๑.๒ เกณฑ์การตัดสินผลการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนรายปี/รายภาค ผ่าน หมายถึง ผู้เรียนมีผลการประเมินระดับ “ผ” ในกิจกรรมสำคัญทั้ง ๓ กิจกรรม คือ กิจกรรมแนะแนว กิจกรรมนักเรียน กิจกรรมเพื่อสังคม และสาธารณประโยชน์ ไม่ผ่าน หมายถึง ผู้เรียนมีผลการประเมินระดับ “มผ” ในกิจกรรมสำคัญกิจกรรมใด กิจกรรมหนึ่งจาก ๓ กิจกรรม คือ กิจกรรมแนะแนว กิจกรรมนักเรียน กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์

๔.๒ เกณฑ์การตัดสินผลการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อจบระดับการศึกษา

ผ่าน หมายถึง ผู้เรียนมีผลการประเมินระดับ “ผ” ทุกชั้นปีในระดับการศึกษานั้น

ไม่ผ่าน หมายถึง ผู้เรียนมีผลการประเมินระดับ “มผ” บางชั้นปีในระดับการศึกษานั้น

๔.๒.๑ เข้าร่วมกิจกรรมไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ ของเวลาทั้งหมด

๔.๒.๒ ผู้เรียนมีพฤติกรรมด้านการเรียนรู้ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๗๐

๔.๒.๓ ผู้เรียนปฏิบัติกิจกรรมและผ่านจุดประสงค์สำคัญของแต่ละกิจกรรมกำหนด

๔.๓ ผู้เรียนต้องผ่านเกณฑ์ ข้อ ๔.๑ ถือว่าผ่านรายกิจกรรม

๔.๔ เกณฑ์การตัดสินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ผู้เรียนต้องได้รับผลการประเมินผ่านทั้งกิจกรรมแนะแนว กิจกรรมนักเรียนทุกกิจกรรมและกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ถือว่าผ่านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

๔.๕ เกณฑ์การผ่านเลื่อนชั้น / จบหลักสูตร ผู้เรียนต้องได้รับผลการประเมิน ผ่านทุกกิจกรรมรายภาค

๕. แนวทางการซ่อมเสริมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

๕.๑ กรณีไม่ผ่านเนื่องจากเวลาเข้าร่วมกิจกรรมไม่ครบ คณะกรรมการพัฒนาและการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน กำหนดกิจกรรมให้ผู้เรียนไปปฏิบัติตามเวลาที่กำหนด ภายใต้การควบคุมดูแลของที่ปรึกษากิจกรรมนั้นๆ จนกว่าผู้เรียนปฏิบัติกิจกรรมนั้นได้ อาจารย์ประจำกิจกรรมสรุปรายงานผลการปฏิบัติกิจกรรมให้คณะกรรมการพิจารณาผลการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อตัดสินผลการผ่านกิจกรรมรายภาค

๕.๒ กรณีไม่ผ่านจุดประสงค์สำคัญของกิจกรรมให้คณะกรรมการมอบหมายภาระงานที่ ผู้เรียนไม่ผ่านไปปฏิบัติภายใต้การดูแลของอาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรม จนกว่าผู้เรียนจะปฏิบัติตามภาระงาน นั้นได้ ให้ที่ปรึกษาสรุปรายงานผลการปฏิบัติส่งให้คณะกรรมการพิจารณาผลการประเมินการซ่อมเสริมเพื่อตัดสินผลการผ่านกิจกรรมเป็นรายภาค

๕.๓ คณะกรรมการสรุปผลการประเมินทั้งกรณีใน ข้อ ๕.๑ และ ข้อ ๕.๒ ส่งคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและวิชาการ เห็นชอบและเสนอผู้บริหารอนุมัติต่อไป

แนวทางการปฏิบัติของนักเรียน

สำหรับการติดต่อประสานงานของนักเรียนและการให้บริการในงานวัดประเมินผลการศึกษาของโรงเรียนสามารถแบ่งได้ดังนี้

๑. งานทะเบียนวัดผล

การติดต่อกับงานทะเบียน

๑.๑ เวลาติดต่อกับงานทะเบียน

เวลา ๐๘.๓๐ – ๑๖.๓๐ น.

๑.๒ การขอเอกสารทางการศึกษา

๑.๒.๑ สำหรับนักเรียนปัจจุบัน

- ๑) นักเรียนต้องเขียนคำร้องด้วยตนเองในใบคำร้องของเอกสารภาษาไทยหรือภาษาอังกฤษ
- ๒) กรอกข้อมูลด้วยบรรจง และชัดเจน
- ๓) คำร้องภาษาอังกฤษเขียนตัวพิมพ์ใหญ่ ชื่อและนามสกุล เขียนให้ตรงกับ ชื่อ-นามสกุล ใน Passport
- ๔) เอกสารที่ต้องติดรูป ใช้รูปถ่ายสีหรือขาวดำ ขนาด ๓ x ๔ เซนติเมตร (ไม่รวมกรอบ) แต่งกายถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียน (ตามตัวอย่าง) ต้องไม่เป็นรูปถ่ายโพลารอยด์รูปถ่ายสติ๊กเกอร์หรือภาพสแกนเขียน ชื่อ - นามสกุลหลังรูปถ่ายทุกใบ

- ๕) รับเอกสารที่ยื่นคำร้องแล้ว ๓ วันทำการสำหรับนักเรียน ปัจจุบันไม่นับวันหยุดราชการ
- ๖) นักเรียนปัจจุบันต้องแต่งเครื่องแบบนักเรียนเมื่อมาติดต่อกับงานทะเบียนวัดผลทุกครั้ง
- ๗) นักเรียนทุกคนควรวางแผนการขอเอกสารทุกประเภทไว้ล่วงหน้า โดยเฉพาะช่วงปิดภาคเรียนนักเรียนควรทำเรื่องขอเอกสารล่วงหน้ามิฉะนั้นจะไม่ได้รับความสะดวกเท่าที่ควร
 - ภาคเรียนที่ ๑ ควรขอเอกสารภายในวันที่ ๑๐ ตุลาคม
 - ภาคเรียนที่ ๒ ควรขอเอกสารภายในวันที่ ๓๑ มีนาคม

๑.๒.๒ สำหรับนักเรียนที่จบการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖

- ๑) เขียนคำร้องขอเอกสารที่ห้องทะเบียน
- ๒) แต่งกายสุภาพ
- ๓) ต้องนำ ปพ. ๑;พ ฉบับถ่ายสำเนาไปด้วยทุกครั้ง เมื่อมาทำเรื่องปพ. ๑;พ ใบรับรองคะแนนภาษาอังกฤษ (Transcripts) พร้อมทั้งนำรูปถ่ายหน้าตรง ขนาด ๓ x ๔ เซนติเมตร ไม่เกิน ๖ เดือน ไม่ติดเครื่องหมาย สถาบันใดๆที่เสีย
- ๔) นักเรียนชั้น ม.๖ ที่จบการศึกษาก่อนปีการศึกษา ๒๕๔๘ มารับเอกสารได้หลังจากทำเรื่องขอเอกสารได้ภายใน ๑๕ วันทำการ

๑.๓ ระหว่างปิดภาคเรียน

๑.๓.๑ นักเรียนปัจจุบันต้องแต่งเครื่องแบบนักเรียนทุกครั้งที่มาติดต่อกับงานทะเบียนวัดผล

วัดผล

๑.๓.๒ นักเรียนชั้น ม.๖ ต้องแต่งเครื่องแบบนักเรียนเมื่อมาติดต่อกับงาน

ทะเบียนวัดผลจนถึงวันที่ ๑๕ พฤษภาคมหลังจาก นั้นแต่งกายชุดสุภาพ

๑.๔ นักเรียนชั้น ม.๖ ที่จบการศึกษาแล้ว ต้องการขอ transcript นักเรียนต้องนำ ปพ. ๑:ฉบับตัวจริงหรือสำเนามาด้วย

๑.๕ นักเรียนจะได้รับเอกสารที่ยื่นคำร้องขอไว้ หลังจากวันที่ยื่นคำร้อง ๓ วันทำการ
นักเรียนชาย - ผมสั้นตามระเบียบนักเรียนหญิง - เปิดหน้าผาก - เห็นใบหูทั้งสองข้าง

ตัวอย่างรูปถ่ายทรงผมและขนาด ๓x๔ เซนติเมตร ที่ถูกต้องตามระเบียบ

นักเรียนชาย
- ผมสั้นตามระเบียบ

เห็นพระเกี้ยวชัดเจน

นักเรียนหญิง
- เปิดหน้าผาก
- เห็นใบหูทั้งสองข้าง

๒. งานแนะแนว

การแนะแนว หมายถึง กระบวนการช่วยเหลือบุคคลให้เข้าใจตนเองและสิ่งแวดล้อม สร้างเสริมให้เขามีคุณภาพเหมาะสมตามความแตกต่างระหว่างบุคคล ค้นพบและพัฒนาศักยภาพของตน มีทักษะการดำเนินชีวิต มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ ศิลธรรม จริยธรรม รู้จักการเรียนรู้ในเชิงพหุปัญหา รู้จักคิด ๒ ตัดสินใจ แก้ปัญหา โดยจุดมุ่งหมายของการแนะแนว คือการป้องกันปัญหา แก้ไขและการพัฒนาให้ทุกคน ไปสู่จุดหมายของชีวิตที่ต้องการ

กิจกรรมแนะแนว เป็นกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาความสามารถของผู้เรียนให้เหมาะสมตามความแตกต่างระหว่างบุคคล สามารถค้นพบและพัฒนาศักยภาพของตน เสริมสร้างทักษะชีวิตวุฒิภาวะทางอารมณ์ การเรียนรู้ในเชิงพหุปัญญา และการสร้างสัมพันธภาพที่ดีซึ่งครูแนะแนวทุกคนต้องทำหน้าที่แนะแนว ให้คำปรึกษาด้านชีวิต การศึกษาต่อ และการพัฒนาตนเองสู่โลกอาชีพและการมีงานทำ

๒.๑ หลักการจัดกิจกรรมแนะแนว มีหลักการในการดำเนินการดังนี้

- ๒.๑.๑ จัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา ความต้องการและธรรมชาติของนักเรียน
- ๒.๑.๒ จัดกิจกรรมให้ครอบคลุมเนื้อหาสาระด้านการศึกษา อาชีพ ส่วนตัวและสังคม
- ๒.๑.๓ ประสานความร่วมมือกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องเพื่อพัฒนานักเรียน ตั้งแต่ผู้บริหาร ครูทุกคน ผู้ปกครอง ชุมชน ร่วมมีบทบาทและมีส่วนร่วมในการดำเนินการ ให้ความร่วมมือและสนับสนุน ให้การจัดกิจกรรมดำเนินไปด้วยความสะดวกอย่างมีประสิทธิภาพ

๒.๒ ขอบข่ายการจัดกิจกรรมแนะแนว มีขอบข่ายการดำเนินงาน ๓ ด้าน คือ

- ๒.๒.๑ การแนะแนวการศึกษา ซึ่งมีขอบข่ายงานตั้งแต่ การสร้างเจตคติที่ดีต่อการเรียน การฝึกทักษะหรือเทคนิคการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ การวางแผนการเรียนที่ดี การรู้ช่องทางการศึกษา และการเลือกทางศึกษาต่อ ตลอดทั้งการสร้างนิสัยเรียนรู้ตลอดชีวิต
- ๒.๒.๒ การแนะแนวด้านอาชีพ ซึ่งมีขอบข่ายงานตั้งแต่การสร้างเจตคติที่ดีต่อการทำงานและ การประกอบอาชีพ การสร้างความตระหนัก รับรู้ เกี่ยวกับ การเปลี่ยนแปลงของโลกอาชีพ การสำรวจอาชีพ การตัดสินใจและวางแผนด้านอาชีพ การเตรียมตัวเพื่ออาชีพ การเข้าสู่อาชีพและการพัฒนาตนเอง เพื่อความก้าวหน้าในอาชีพ ตลอดทั้งมีทักษะในการประกอบอาชีพ

๒.๓ การแนะแนวส่วนตัวและสังคม ซึ่งมีขอบข่ายงานตั้งแต่การรู้จักชีวิตและสังคมที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา การรู้จักตนเองและรู้คุณค่าของตน การรู้จักปรับตัวและแก้ปัญหา การพัฒนาตนเอง การฝึกทักษะชีวิตและทักษะทางสังคม เพื่อให้บุคลิกภาพ สุขภาพกาย สุขภาพจิตที่ดี

๒.๔ เป้าหมายของการจัดกิจกรรมแนะแนว

ด้านการศึกษา นักเรียนมีทักษะในการเรียนเพื่อส่งเสริมให้ประสบความสำเร็จทางการเรียนตามศักยภาพของตน ค้นพบศักยภาพและพัฒนาศักยภาพของตนให้เป็นประโยชน์ต่อตน ครอบครัว สังคม ประเทศชาติ ได้ตามสภาพของแต่ละบุคคล

ด้านอาชีพ นักเรียนมีทักษะในการประกอบอาชีพ รู้จักนำข้อมูลเกี่ยวกับตนเอง เพื่อประกอบการวางแผนในการเลือกอาชีพ เช่น ความถนัด ความสามารถ ความสนใจ จุดเด่น จุดด้อย ของตนเอง รู้และเข้าใจในธรรมชาติและคุณลักษณะของอาชีพ มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต เห็นคุณค่าของการทำงาน มีความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางการศึกษาเพื่อเข้าสู่งานอาชีพ มีเป้าหมายชีวิต รู้จักวางแผน ๓ ชีวิต การเรียน การงาน ที่เหมาะสมกับความถนัด ความสนใจ และสภาพการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และเทคโนโลยี และมีคุณลักษณะพื้นฐานที่จำเป็นในการเตรียมตัวสู่โลกของงานอาชีพ

ด้านส่วนตัวและสังคม นักเรียนรู้จักและเข้าใจตนเอง รักและเห็นคุณค่าในตนเอง เข้าใจ และยอมรับผู้อื่น มีทักษะในการดำเนินชีวิต มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ สามารถปรับตัวเข้ากับสภาพสังคม สิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสม และสามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข รู้จักตัดสินใจ และแก้ปัญหา รวมทั้งสามารถปรับตัวต่อสถานการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตอย่างเหมาะสม มีคุณธรรม จริยธรรม เป็นคนดีในสังคม อยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข รู้จักหลีกเลี่ยงอบายมุข สารเสพติด การพนัน หรือ สิ่งที่เป็นอันตรายต่อชีวิต

๒.๕ รูปแบบการจัดกิจกรรมแนะแนว มี ๒ ลักษณะ คือ

การจัดบริการแนะแนว และ การจัดกิจกรรมในและนอกห้องเรียน

๒.๕.๑ **การจัดบริการแนะแนว** เป็นหน้าที่ที่ครูทุกคนรวมถึงครูแนะแนวด้วย ร่วมรับผิดชอบ และมีหน้าที่ในการจัดบริการแนะแนว โดยมีครูแนะแนว เป็นที่ปรึกษาและประสานงานเพื่อพัฒนานักเรียน ให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์และครอบคลุมบริการแนะแนวทั้ง ๕ บริการ ตามวิธีการดังนี้

๒.๕.๒ **บริการ รวบรวมข้อมูลและศึกษานักเรียนเป็นรายบุคคล** เป็นบริการที่จำเป็นพื้นฐานในการที่จะให้ความช่วยเหลือ นักเรียนได้ถูกต้อง เพราะ จะทำให้ได้ทราบปัญหา หรือข้อบกพร่องในตัวนักเรียน เพื่อดำเนินการแก้ไข ได้ถูกต้องและนำข้อมูลที่ได้ศึกษามาเป็นองค์ประกอบในการจัดบริการ อื่น ๆ ต่อไป งานบริการด้านนี้ ได้แก่ การบันทึกประวัตินักเรียนทุกคนไว้ในระเบียบงานสะสม บริการข้อมูลแก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง ทดสอบความถนัด ความสนใจของนักเรียน สำรวจพฤติกรรม ที่มีปัญหาของนักเรียน

๒.๕.๓ **บริการสนเทศ** เป็นบริการให้ความรู้ แก่นักเรียนในหลายรูปแบบ เพื่อช่วยให้นักเรียนสามารถปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ รู้จัก ตัดสินใจ และวางแผนอนาคตอย่างฉลาด ได้แก่ การจัดสอนให้ความรู้ข้อมูลต่าง ๆ ในคาบกิจกรรมแนะแนว การจัดป้ายนิเทศ การจัดทำข้อมูลด้านต่างๆ ที่เป็นประโยชน์แก่นักเรียน การจัดอภิปราย บรรยาย ให้ความรู้ในด้านการศึกษา อาชีพ และการปรับตัวในสังคม การจัดงานวันอาชีพ การจัดสัปดาห์แนะแนว ทางศึกษาต่อ การจัดฉายวีดิทัศน์ที่เป็นประโยชน์ต่อนักเรียน การจัดบรรยายจากวิทยากรและรุ่นพี่ เพื่อให้ ความรู้แก่นักเรียนในด้านการปรับปรุงบุคลิกภาพ การวางตัว และการวางแผนการศึกษาต่อภายหลังจบ การศึกษา

๒.๕.๔ **บริการให้คำปรึกษา** เป็นบริการที่นับว่าเป็นหัวใจสำคัญของกิจกรรมแนะแนว โดยเฉพาะ การเรียน การสอนตามหลักสูตรใหม่ และใน สภาวะเศรษฐกิจและสังคมยุคปัจจุบัน งานบริการในด้านนี้ คือ ให้คำปรึกษานักเรียน ที่มีปัญหาด้านส่วนตัว การเรียน และอาชีพ ศึกษาและหาทางช่วยให้นักเรียน

แก้ปัญหาของตนเองได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม เสนอแนะแนวทางปฏิบัติ
ตน เพื่อเสริมสร้างบุคลิกภาพ

๒.๕.๕ บริการจัดวางตัวบุคคล เป็นบริการที่ช่วยเหลือ ส่งเสริมและพัฒนาใน
ด้านต่างๆ ดังนี้ การช่วยเหลือ ด้านทุนการศึกษา การวางแผนในการ เลือก
รายวิชาที่เรียน และส่งเสริมพัฒนาศักยภาพในด้านต่างๆ ให้เต็ม ตาม
ศักยภาพของแต่ละบุคคล

๒.๕.๖ บริการติดตามผล มีครูแนะแนวปฏิบัติหน้าที่ร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษา
และอาจารย์ฝ่ายต่างๆ เพื่อติดตามผล และให้บริการช่วยเหลือเพิ่มเติม ได้แก่
การติดตามผลนักเรียนที่ได้รับ ๔ ทุนการศึกษา การติดตามผลนักเรียนที่ออก
กลางคันหรือมีปัญหา การติดตามผลนักเรียนที่จบออกไป นอกจากนี้ยังนำเอา
ผลที่ได้มาปรับปรุงบริการแนะแนวต่างๆ ให้ดียิ่งขึ้น

๒.๖ การจัดกิจกรรมในและนอกห้องเรียน ครูทุกคนร่วมรับผิดชอบ และมีหน้าที่ในการ
จัด กิจกรรมแนะแนว โดยมีครูแนะแนวเป็นที่ปรึกษาและประสานงาน ร่วมกันวางแผนและหาวิธีการ ที่
เหมาะสมมาใช้พัฒนานักเรียน โดยสามารถดำเนินกิจกรรมดังนี้

๒.๖.๑ กิจกรรมในห้องเรียน มีแนวทางในการจัดกิจกรรมดังนี้

- ๑) กิจกรรมคาบแนะแนว
- ๒) กิจกรรม โฮมรูม
- ๓) การสอดแทรกกระบวนการแนะแนว

๒.๖.๒ กิจกรรมนอกห้องเรียน มีแนวทางในการจัดกิจกรรมดังนี้

- ๑) กิจกรรมกลุ่มทางจิตวิทยา และการแนะแนว เช่นโปรแกรมพัฒนา
ตนเองเกี่ยวกับการรู้จัก และเห็นคุณค่าในตนเอง
- ๒) การอบรมเชิง ปฏิบัติการ เช่น อบรมนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา อบรม
เกี่ยวกับทักษะชีวิต การทัศนศึกษาแหล่งวิทยาการ และสถาน
ประกอบการ ตลาดนัดอาชีพ การเชิญวิทยากร ให้ความรู้ให้แก่
ผู้ปกครอง นักเรียน ศิษย์เก่า ภูมิปัญญาท้องถิ่น การจัดนิทรรศการ การ
จัดปายนิเทศ การปฐมนิเทศ การปัจฉิม นิเทศ การจัดเสียงตามสาย
ชุมนุมแนะแนว และกิจกรรมพบผู้ปกครอง

ในการจัดกิจกรรมแนะแนว ควรมีการเสริมสร้างในเรื่องของ**สมรรถนะทางการแนะแนว** เข้าไปด้วย
ทั้งนี้เพื่อให้นักเรียนได้มีแนวทางในการพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพในแต่ละด้าน เพื่อให้บรรลุถึงเป้าหมาย

๒.๗ สมรรถนะทางการแนะแนว หมายถึง คุณลักษณะที่ต้องการให้นักเรียนทุกคนมี
และ สามารถนำไปใช้กับตนเองได้อย่างเหมาะสม ซึ่งคุณลักษณะเหล่านี้ครูควรส่งเสริมด้านต่างๆ ได้แก่ ความรู้
(Knowledge) หมายถึง ความรู้เฉพาะด้านของเด็ก เช่น ความรู้ภาษาอังกฤษ ความรู้ด้านคณิตศาสตร์ ความรู้
ด้านภาษา เป็นต้น ทักษะ(Skills) หมายถึง สิ่งที่ได้กระทำได้ดี และฝึกปฏิบัติเป็นประจำจน เกิดความชำนาญ
เช่น ทักษะการอ่าน การเขียน การวาดภาพ การร้องเพลง การทำอาหาร เป็นต้น ภาพลักษณ์ภายในตน (Self-
image/Self-concept) หมายถึง ทัศนคติ ค่านิยม และความคิดเห็นเกี่ยวกับ ภาพลักษณ์ของตนเองหรือสิ่งที่
เด็กเชื่อว่าตนเองเป็น เช่น คนที่มีความเชื่อมั่นในตัวเองสูง จะเชื่อว่าตนเอง สามารถแก้ปัญหาต่างๆ ได้
คุณลักษณะภายในหรืออุปนิสัย (Traits) หมายถึง บุคลิกลักษณะประจำตัวของเด็ก เป็นสิ่งที่อธิบายถึงเด็กคน
นั้น เช่น เป็นคนที่น่าเชื่อถือ และไว้วางใจ หรือมีลักษณะเป็นผู้นำ เป็นต้น แรงจูงใจ(Motive) หมายถึง แรงขับ

ภายใน ซึ่งทำให้เด็กแสดงพฤติกรรมที่มุ่งสู่สิ่งที่เป็นเป้าหมาย เช่น เด็กที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ มักชอบตั้งเป้าหมายที่ทำ
ทหาย และพยายามทำงานสำเร็จตามเป้าที่ตั้งไว้ ตลอดจน พยายามปรับปรุงการทำงานของตนเองตลอดเวลาใน
การจัดกิจกรรมแนะแนวควรสร้างเสริมคุณลักษณะให้ สอดคล้องกับสมรรถนะทางการแนะแนวในแต่ละด้าน
อย่างเหมาะสม ซึ่งมีอยู่ทั้งหมดด้วยกัน ๓ ด้าน ได้แก่

๒.๗.๑ สมรรถนะด้านการศึกษา หมายถึง การมีความรู้ ความเข้าใจ มีเจตคติ
และค่านิยมที่ดี ในเรื่องเกี่ยวกับการเรียน สามารถนำข้อมูลความรู้ที่ได้รับมา
ใช้ในการวางแผนในด้านการเรียน และการศึกษาต่อเพื่อพัฒนาตนเองด้าน
การเรียนได้เต็มตามศักยภาพ

๒.๗.๒ สมรรถนะด้านอาชีพ หมายถึง การมีความรู้ ความเข้าใจในเกี่ยวกับ
อาชีพ ตลอดจน มีเจตคติและค่านิยมที่ดีต่ออาชีพ มีข้อมูล/ประสบการณ์
ด้านอาชีพ เพื่อให้มีทักษะในการตัดสินใจวางแผน การศึกษาเพื่อการมีงานทำ
เต็มตามศักยภาพ

๒.๗.๓ สมรรถนะด้านส่วนตัวและสังคม หมายถึง การรู้จักและเข้าใจตนเอง
รักและเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น มีวุฒิภาวะทางอารมณ์และ ปรับตัว
และดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

บรรณานุกรม

สำนักวิชาการมาตรฐานการศึกษา. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กระทรวงศึกษาธิการ.

(2551). เอกสารประกอบหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551:

แนวปฏิบัติการวัดและประเมินผลการเรียนรู้. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ).

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กระทรวงศึกษาธิการ. (2550). แนวทางการจัดทำเอกสาร

หลักสูตรการศึกษา ปพ.1 ปพ.2 และ ปพ.3 ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544.

(2550) กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.